

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini — 1 leu

Citiți în pag. a II-a

**Pentru a învăța
să vorbim
a doua oară**

Foto: F. Ivcento

Ploaie de aprilie

DIN SUMAR:

- **Către simbioza om — mașină**
- **Lumea supra-populată a copiilor**
- **De ce rățacea Marie Céleste?**
- **Se anunță o superroată**
- **Pot fi grefați și dinții!**
- **Pagină de umor**

16

ANUL XXVIII

(1414)

21 APRILIE 1972

Pentru a participa intens la viața societății, în care fiecare dintre noi este chemat să-și spună cuvântul, trebuie să știm să vorbim.

„Cine vrea să confecționeze o pereche de pantofi, trebuie să se priceapă, trebuie să fi învățat meseria asta; cine vrea să clădească o casă trebuie să știe s-o facă; cine vrea să folosească puterea cuvântului trebuie să știe să vorbească. Este

și aceasta o știință, care nu pică din cer”, cum spune lingvistul și literatul sovietic Lev Iakubinski.

Intr-adevăr, nimeni nu se naște orator. Dar vorbirea poate fi învățată. Rezultatul obținut depinde în primul rând de silința și perseverența cu care ne pregătim, ca și de folosirea fiecărei ocazii care ni se ivește pentru a ne perfecționa.

Documentar

Pentru a învăța să vorbim a doua oară

Există câteva calități după care poate fi recunoscut talentul oratoric. Iată câteva din cele mai importante. Un vorbitor bun:

- Știe să asculte, căci numai așa află ce gândesc și ce vor ceilalți. Ascultând învață de la alți vorbitori ce anume are efect și ce este inutil, superfluu etc.

- Posedă o doză de voință mai mare decât media oamenilor, voință de care are nevoie pentru a se înscrie la cuvânt, pentru a se face ascultat, pentru a nu se da bătut dacă eventual întâlnește o opoziție energetică, dar mai cu seamă „pentru a comunica auditoriului elanul său”.

- Nu ține să aibă dreptate decât atunci când efectiv are. Recunoaște că expunerea și replica sînt forma dialectică de găsire a adevărului. De aceea se și lasă învățat și convins de adevăr.

- Nu suferă de falsă modestie. Este sigur pe el și se prezintă cu naturalețe și fără sfiială în fața altora. Dar se ferește să fie încrezut, știind că ascultătorilor nu le place acest lucru. De aceea nici nu vorbește decât foarte rar despre el. La început, siguranța de sine este adesea ascunsă de trac, de care unii oameni nu scapă niciodată complet. Cicero, marele bărbat de stat și orator roman, a spus: „Tocmai cel care vorbește cel mai bine se teme de dificultățile vorbitului, de succesul instabil al unui discurs și de așteptările diferite ale ascultătorilor. La începutul unui discurs mi-e toldeana teamă”. Vom vedea mai târziu cum poate fi transformat traciul într-un impuls pozitiv.

- Este stăpîn pe sentimentele lui și pe manifestările lor. În felul acesta câștigă de fiecare dată libertatea interioară care-i permite să se pună în valoare și care asigură discursului său un efect de durată.

- Are imaginație și prezență de spirit. Chiar dacă este pregătită dinainte cu grijă, o expunere vorbită liber e prezentată deseori altfel decât a fost planuită, pentru a corespunde împrejurărilor și publicului. Vorbitorul este obligat să se adapteze la situația pe care o găsește în sală. Aceasta îi cere să-și schimbe mai mult sau mai puțin expunerea, să pună accentul pe alte idei sau să folosească un alt stil. Discuția și interpelările îl obligă, de asemenea, să facă uz de aceste calități. Pentru a le compensa într-o oarecare măsură, cel ce nu le posedă este sfătuit să-și antreneze memoria.

- Influențează prin personalitatea sa. La rîndul ei aceasta se formează prin activitatea desfășurată în societate și prin probitate. Așadar, vorbitul este un factor modelator al personalității.

- Cucerește prin sîrguință și răbdarea lui. Nici insuccesele de începător, nici succesele inițiale nu-l fac să renunțe la programul de exercițiu.

Evident, aceste premise nu sînt egale ca importanță. Totuși, numai imbinarea lor armonioasă furnizează baza care asigură învățarea și succesul vorbitului în public. Unele calități oratorice, cum este capacitatea de a asculta, pot fi deprinse ușor, în timp ce altele, ca prezența de spirit și voința, nu pot fi dobîndite decât cu multă greutate. Ceea ce nu constituie un motiv de a despera. Cine posedă o singură calitate de acest fel stă foarte bine, iar cine poate bifa două sau trei este de felicitat. Dar nici cel care pornește de la

zero nu trebuie să renunțe la oratorie, ci trebuie să se gîndească bine și să alege la început două calități, care i se par mai importante și relativ ușor de câștigat și să-și dea apoi toată osteneala pentru a și le însuși. În felul acesta, înaintînd din aproape în aproape, poate ajunge mai departe decât un ins favorizat la debut.

■ Intre vorbit și citit

Orice cuvîntare se naște într-o anumită situație și urmărește un scop bine precizat. Elocvența îl ajută pe vorbitor să-și poarte ascultătorii prin tema pe care o tratează, să le influențeze și să le modifice chiar poziția și comporta-

ție stăpîn pe ritmul limbii, pe accentele ei. De altfel nici vorbitorul liber nu este scutit de această obligație.

Cel ce citește un discurs scris acasă riscă să fi alcătuit fraze prea lungi și complicate. În general ascultătorii nu pricep asemenea fraze, căci ei nu pot să le reia de la început, cum e liber s-o facă un cititor, și să le analizeze pe indelete. Un ascultător nu va sfîrși prin a înțelege ceva ce n-a înțeles din primul moment. Or, ideile neînțelese nu au nici un efect, iar cele greșit înțelese au un efect nedorit.

Un alt pericol al cititului este ritmul prea rapid. Nemaiavînd nevoie să gîndească, căci la această facultate mintală a recurs acasă, cînd și-a compus textul, vorbitorul se lasă furat de propria-

Gesturile — elemente extraverbale de transmitere a informațiilor — sînt înțelese de oricine

mentul, pentru a-i face să întreprindă ceva. Așadar, a vorbi în public înseamnă a acționa planificat asupra oamenilor; de unde rezultă că vorbitul de la tribună este un important proces social.

O expunere concordă cu voința, sentimentele și rațiunea vorbitorului și se adresează voinței, sentimentelor și rațiunii celor care-l ascultă. Dar fiecare cuvîntare este axată cu precădere pe unul din acești factori, ales de vorbitor în funcție de situația în care este chemat să vorbească și de tema pe care o expune. O altă împărțire a cuvîntărilor ține seama de forma lor: de dialog — convorbirile, discuțiile la masa rotundă — și de monolog — prelegerile, conferințele, cursurile. Din alt punct de vedere deosebim expunerea liberă, în care oratorul recurge cel mult la un bilețel pe care și-a însemnat ideile principale și cititul după manuscris. Cea dintîi are avantaje foarte mari și este de preferat în majoritatea cazurilor. Există însă și expuneri care pot fi citite, și anume cele al căror text nu implică nici o modificare pe parcurs, deoarece nu trebuie să țină seama de o eventuală influență din partea auditoriului. Drept exemplu pot fi citate declarațiile și prelegerile. Cititul după manuscris implică însă priceperea de a citi și în primul rînd a nu înșira cuvinte și fraze pe același ton monoton, ci a puncta expunerea în diverse feluri pentru a-i scoate în evidență sensul. Un text citit trebuie să sune atît de firesc încît, închizînd ochii, ascultătorul să nu-și dea seama dacă oratorul vorbește liber sau citește. Pentru a realiza acest lucru, oratorul trebuie să

voce și de viteza vorbirii curente, din conversație. Dar procedînd astfel el nu mai lasă ascultătorilor timpul necesar pentru a-i asimila toate ideile.

În plus, vorbitorul care citește riscă să nu „meargă la sufletul” ascultătorilor, să nu-i influențeze, dat fiind că a stabilit dinainte cum să-și exprime gîndurile. În consecință nu mai este în măsură să folosească situația din sală ca factor creator. Căci citînd, el nu mai are posibilitatea să urmărească atitudinea ascultătorilor, să-și dea seama de aprobarea sau de îndoielile lor.

În vorbirea liberă însă, aceste riscuri nu există, vorbitorul fiind oarecum obligat să facă fraze scurte, ușor de înțeles de la bun început, să-și acorde timp de gîndire și să fie receptiv la impresiile venite din auditoriu.

Cum să procedeze atunci cel care se teme să devină ținta atenției în public, care se teme să nu se poticnească, să nu înșele așteptările publicului? Nu este preferabil oare să citească? Nu, căci atunci nu va învăța niciodată să vorbească. Să analizăm cum se poate „asigura” împotriva riscurilor. În primul rînd să se bazeze pe cunoștințe de specialitate. Dar lipsa acestora nu trebuie să-l facă să dezarmeze, căci ele pot fi dobîndite. În fond, nici cel mai bun orator nu se poate dispensa de asemenea cunoștințe. A ști să vorbești înseamnă tocmai a stăpîni conținutul și forma, a transmite cunoștințele celorlalți pe calea cea mai eficientă. Omul sigur pe cunoștințele sale își învinge mult mai ușor temerile (oricine poate vorbi liber despre propria-i viață!). În plus, nu-i nici o nenorocire dacă la început mai facem pe ici, pe colo o gre-

șeală. Uneori greșeli mărunte apropiate chiar pe vorbitor de ascultătorii lui, stabilind între ei o legătură de la om la om. Iar cel ce se ostenește să facă de fiecare dată o greșeală în minus este îndreptățit să se poticnească și să aibă lapsusuri cînd își face debutul.

■ Forma nu este de disprețuit

Mulți cred că dacă cineva are ceva de spus nu are importanță cum o spune. Deși foarte răspîndită, această părere nu este însă justificată. Raportul dialectic dintre conținut și formă, recunoscut din punct de vedere teoretic, trebuie respectat și în practică. Cuvintele adresate de Emile Zola prietenului său, pictorul Paul Cézanne în legătură cu forma în pictură rămîn valabile în orice domeniu, inclusiv arta discursului: „Sînt departe de a disprețui forma, căci fără formă poți fi un pictor mare pentru tine însuși, dar nu și pentru ceilalți. Ea este cea care fixează ideea, dar cu cît e mai mare ideea, cu atît mai mare trebuie să fie și forma”.

Stilul unei expuneri libere reclamă deci o deosebită atenție. Vorbitorului i se cere să-și expună ideile clar și într-o succesiune logică și să facă fraze inteligibile numai de cît. Majoritatea ascultătorilor nu pot sesiza decât o singură idee dintr-o dată. Or, în frazele lungi, pline de propoziții subordonate, informațiile secundare se interpun mereu între cele esențiale. Frazele „mamut” nu sînt permise decât în scris. (De altfel, recordul în materie nu este deținut de scriitorii latini, cum s-ar putea crede. Cea mai lungă frază concepută vreodată, de 823 cuvinte, este atribuită lui Victor Hugo). Deci, propozițiuni scurte conținînd ideea principală! Atunci cînd sînt absolut necesare, informațiile suplimentare vor fi prezentate în continuare.

Ori de cîte ori e posibil, substantivele trebuie înlocuite prin verbe. Dar claritatea câștigă și prin evitarea verbelor la forma pasivă sau impersonală. În acest context ne putem întreba: de ce atîția oameni scriu și vorbesc încilcit? Fie pentru că nu și-au clarificat încă bine propriile lor idei, teză susținută de observațiile unor psihologi: se pare că cel ce e nesigur pe ceea ce spune folosește de preferință substantivele, deoarece verbele obligă la mai multă precizie. Fie pentru că vor să impună prin emfaza lor.

(Vezi urma)

documenta.

documentar docum
entiar documentar du
documentar document
mentar documentar docu
r documentar documentar
umentar documentar docu
ar documentar documentar
umentar documentar docu

22 aprilie 1870 — 22 aprilie 1972

Locuri unde a trăit și lucrat Lenin

Moscova a fost și rămâne pentru moscoviți o autentică carte de istorie, o carte cu ajutorul căreia pot fi reconstituite în cele mai mici amănunte multe fapte și evenimente importante. Dar ce poate fi mai emoționant decât să cunoști locurile și faptele prin care marele Lenin și-a afirmat acolo, pe malurile sinuoasei Moscove, omniprezenta realitate?

Mai întâi am poposit la Kremlin, în fața faimoasei porți Troițki, acolo unde acum 54 de ani, la 12 martie 1918 V. I. Lenin, însoțit de Krupskaja, Sverdlov și Bonci-Bruevici, a privit pentru prima oară îndeaproape masivele porți zăvorâte, dincolo de care se-

Monumentul lui V. I. Lenin din incinta Kremlinului. Operă a sculptorului V. B. Pinciuk

cole de-a rîndul nu reușiseră să treacă niciodată adevărații reprezentanți ai poporului rus. La întrebarea omului de gardă — „Cine-i acolo?” — a urmat răspunsul laconic: „Președintele Consiliului Comisariilor Poporului, V. I. Lenin”.

„Iată și Kremlinul — a spus Lenin. Aici trebuie să se desăvîrșească preluarea puterii de către muncitorii și țărani”. În ziua aceea rece de martie, cu cerul plumburiu, conducătorul Partidului Comunist a parcurs pentru prima oară somptuoasele săli ale palatelor Terema, Granovitaia, încăperile Senatului și Arsenalul. Începînd din ziua aceea, moscoviții au putut vedea

cum pe cupola vechiului Senat a început să filfiiie, ca un simbol al noii orînduirii și o chemare la luptă pentru comunism, steagul roșu al revoluției. Și tot de atunci în străvechiul Kremlin a prins să bată o inimă nouă și mare, inima omului care a condus poporul rus spre marile înfăptuiri deschise de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Acum, cînd treci prin Kremlin, privirile îți sint atrase și de niște ferestre modeste, situate la etajul al doilea al clădirii. Acolo, ocupînd cu modestie doar două camere obișnuite, a trăit, a gîndit și a muncit pentru binele poporului marele Lenin. Iar cînd treci prin cabinetul de lucru al lui Lenin, în care totul a rămas așa cum a fost odinioară, încerci un sentiment de deosebită emoție la gîndul că acolo, în urmă cu ani, a răsunat vocea cînd potolită, cînd plină de energie a lui Lenin, dirijînd multiple și complicatele treburi ale statului nou născut.

De altfel, mai fiecare loc din marea Moscova este legat de numele lui Lenin. Treci prin fața Teatrului Mare, care impune cu colonadele și cvadrigele de pe frontispiciu și gîndurile se întorc din nou spre glorioșii ani ai revoluției. Acolo, în marea sală a teatrului, de pe scena drapată în roșu și devenită atunci tribună, Lenin a luat cuvîntul la congresele Sovietelor, Cominternului, cu ocazia a numeroase ședințe și mitinguri. Teatrul își are un fel de răboj al lui: în impunătoarea clădire, la 5 iulie 1918, la cel de al V-lea Congres al Sovietelor pe întreaga Rusie, a fost elaborată prima Constituție sovietică; tot acolo, doi ani mai tîrziu, la al VII-lea Congres al Sovietelor, avea să rostească Lenin celebra definiție a comunismului: „Comunismul — a declarat el — înseamnă puterea sovietelor plus electrificarea întregii țări”.

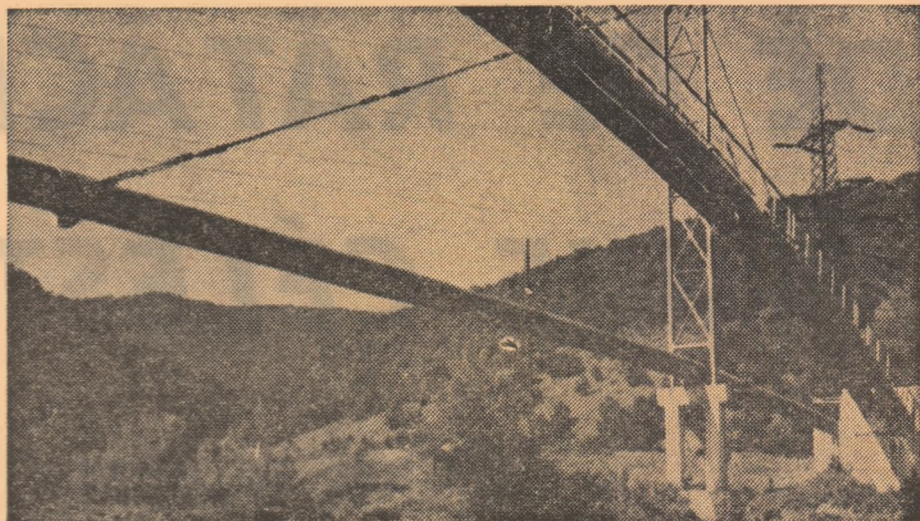
În timp ce priveam lojile împodobite cu stucaturi aurite ale teatrului, cineva mi-a indicat loja de unde Lenin a asistat adeseori la spectacole admirînd talentul lui Șalepin sau Isadorei Duncan. Iar în fața Bolșoi-ului, în piața Sverdlov, unde se află acum statuia lui Marx, la 1 mai 1920 Lenin puneau piatra de temelie a viitorului monument, admirat astăzi de toți vizitatorii orașului. În alte zile am trecut prin fața Sălii Coloanelor, de unde nu o dată Lenin și-a rostit cuvîntările la congrese, conferințe sau ședințe și de unde, în zilele lui ianuarie 1924, poporul, într-o nesfîrșită și îndurerată coloană, și-a luat rămas bun de la marele lui conducător.

Înaintezi prins de suvoitul mulțimii pe strada Gorki, inima modernă a Moscovei, și deodată privirile se opresc pe clădirea roșie a Sovietului orașenesc, de la balconul căreia Lenin a vorbit în patru rînduri în fața muncitorilor și țărănilor, deveniți ostași și care plecau pe front. Privești balconul și placa mare de bronz înfățișîndu-l pe Lenin și prin fața ochilor defilează parca, în marș nesfîrșit, armata lui Octombrie Roșu.

Și așa, trecînd mai departe pe Vasilevskaia, pe Pușcinaia, pe străzile Dzerjinski, Cehov, Karetnii Read sau Griboedov, pe Metrostroevskaia, L. Tolstoi sau pe Șerbakovskaia, prin parcul Sokolniki sau vizitînd uzinele Triohgornaia, Dinamo sau Electromecanica, aflî că toate aceste străzi, clădiri și uzine păstrează amintirea prezenței lui Lenin la alte congrese, conferințe și mitinguri, la întîlniri cu muncitorii și intelectualii din Moscova.

Întotdeauna cînd se referă la Lenin moscoviții se înfălcărează, încît ai impresia că fiecare dintre ei l-a cunoscut sau a stat de vorbă cu el. Căci Lenin a fost și a rămas un simbol pe care fiecare locuitor al orașului îl consideră cu respect și dragoste. Simțămîntul acesta îl încerci mai ales în zilele de vizită la Mausoleu, cînd rînduiți în șiruri kilometrice copii, tineri și oameni în vîrstă, venind din toate colțurile Uniunii Sovietice, își aduc cu ei ofranda: o floare, o insignă, o cravată roșie... Într-o adevărată paradă a liniștii, întregul popor sovietic se pleacă în fața sicriului de cîleștar, în fața lăcașului de veci al marelui om care a fost Vladimir Ilici Lenin.

Bucur Chiriac

Natură armonios organizată

Foto: A.P.N.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Elicopterul cu două carlingi

Elicopterul „Mi-10 K” nu este un nou venit pe liniile aeriene sovietice. Originală macara zburătoare, aparatul este de multă vreme „specializat” în ridicarea la mare înălțime, cu ajutorul unui suport suspendat, a unor elemente de construcție grele.

De cîva timp, el a devenit însă și motor-bijutier, cum l-au numit specialiștii, după ce sub fuselaj i-a mai fost amenajată o carlingă cu comandă automată. Dar care-i rostul acestei inovații?

Misiunea echipajului nu se rezumă numai la transportarea unei încărcături, ci include și montarea ei. Acest lucru nu este prea complicat atunci cînd elementele de construcție sint montate pe platforme mari unde lucrează o întreagă brigadă de montatori. Cu atît mai mult cu cît, uneori, munca piloților este ușurată de niște „capcane” speciale care prind cu îndemînare încărcătura lansată din elicopter. Lucrurile se complică însă cînd montarea trebuie făcută la înălțime mare ca, de pildă, pe șantierul unui turn de televiziune, iar piloții

„Mi-10K” cu două carlingi

aflați în carlinga elicopterului nu pot vedea cum coboară încărcătura. Din carlinga suplimentară, de care am amintit mai sus, ei urmăresc însă acum — prin pereții de sticlă și prin ferestrele de pe fundul ei — întreg drumul încărcăturii, dirijînd-o cu precizie pînă își ocupă locul destinat.

Echipajul elicopterului „Mi-10 K” prevăzută cu carlingă suplimentară are de-acum la activul său zeci de operații de montare ieșite din comun, dintre care vom aminti aci cîteva. La comanda unei firme franceze el a montat, de pildă, un pod rulant de 11 tone, a montat un pod cu o lungime de 120 de metri, o galerie suspendată deasupra unui atelier al Uzinei de automobile din Gorki, a demontat antena centrului de televiziune din orașul Ordjonikidze, operație demnă de miinile unui bijutier etc.

În sfîrșit, un episod cît se poate de elocvent din activitatea echipajului elicopterului-macara „Mi-10 K”. Se turna filmul „Pilot de înaltă clasă”. Pentru a evoca cît mai veridic o scenă — aceea a căderii unui avion — pilotul trebuia să-i oprească motoarele la o înălțime dinaintea stabilită. Episodul căderii durează în film 18 secunde. În acest scurt interval de timp, șapte aparate de filmat montate în carlinga suplimentară

și ațintite asupra avionului au filmat cu o precizie ireproșabilă un aparat „An-2” în cădere.

ANCHETE SOCIALE

Cine sint și cum arată tinerii din uzine

Care sint caracteristicile esențiale ale tineretului ce muncește astăzi în uzinele și fabricile din U.R.S.S.? Importanța pe care o are răspunsul la o asemenea întrebare nu mai trebuie probabil subliniată prea mult. E deajuns să ne amintim că Uniunea Sovietică este una din cele mai mari puteri industriale din lume și că are înalțea ei un grandios plan de dezvoltare economică și socială. Tocmai de aceea profilul tineretului muncitoresc a fost studiat în ultimii ani de un mare număr de anchete sociologice, efectuate la Moscova, Leningrad, Tallin, Sverdlovsk și în alte centre industriale. Iar datele furnizate de recensămîntul din 1971 au completat util constatările făcute la fața locului și au permis o privire de ansamblu asupra problemei.

Așadar, cum stau lucrurile în această privință?

Mai întîi activitatea politică. Din datele culese de sociologi rezultă că circa 70 la sută din tinerii muncitori sint membri ai Komsomolului.

Apoi o comparație între date din perioada 1935—1937 și situația de astăzi a permis să se tragă concluzii asupra nivelului cultural al noii generații de tineri muncitori. Acum mai bine de trezeci de ani posedau mici biblioteci personale jumătate din tinerii muncitori și o treime din tinerii muncitoare. Pe de altă parte, cifrele pentru Moscova și Leningrad erau de cîteva ori mai mari decît cele care reliefau constatările făcute în orașele mici sau în așezările muncitorești. În 1970, însă, din patru tineri muncitori trei aveau biblioteci personale — cu cărți de literatură, rusă și universală, lucrări politice, de științe sociale, cărți tehnice și științifice etc. Tinerii muncitoare citeau acum mai mult decît tinerii, iar bibliotecile tinerilor muncitori din micile orașe — ca, de pildă, Almetievsk sau Oktiabrsk din R.S.S.A. Tătara — le-au egalat aproape, ca număr de cărți și rigoarea selecției, pe acelea ale tinerilor leningrădeni.

Schimbările survenite în originea socială a tinerilor muncitori prezintă și ele o dinamică semnificativă. În Rusia țaristă, fiii de muncitori rămîneau de obicei la rîndu-le muncitori, iar printre inginerii care lucrau în uzine numai doi la sută erau de origine muncitorească sau țărănească. În deceniul al treilea al noului muncitori veneau mai ales de la sate. Astăzi, tinerii din uzine provin din diverse clase și pătri ale societății; aproape 50 la sută vin din familiile de muncitori de la orașe, aproape 10 la sută din familiile de muncitori din așezări rurale, 15 la sută sint de origine colhoznică, iar ceva mai mult de 25 la sută sint proveniți din familiile de funcționari și intelectuali... Sint tot atîtea date care atestă un adevăr fundamental, anume acela că în societatea sovietică nu există caste și grupuri sociale închise.

DE CE RĂTĂCEA MARIE CÉLESTE?

Cum se nasc legendele

Sumbra legendă a vasului fantomă, osîndit să peregrineze fără odihnă și care se ivește din cînd în cînd spre a prevesti marinarilor că vor pieri în abisurile oceanului, e bine cunoscută. Ea l-a inspirat pe Heine, pe Wagner — pentru libretul operei „Olandezul zburător” — și pe mulți alții.

Dar istoria navigației a cunoscut și o întimplare autentică, uimitor de asemănătoare cu vechea legendă. Într-adevăr, în 1872 a fost descoperit în Atlantic un bric, „Marie Céleste”, care naviga cu toate pinzele sus și la bordul căruia nu se afla nimeni. Echipajul dispăruse fără urmă...

O ipoteză puțin probabilă

În ziua de 5 decembrie 1872, vasul cu pinze american „Dei Grazia”, care naviga de la New York spre Gibraltar sub comanda căpitanului Morehouse, se afla la circa 130 mile depărtare de țărutul Portugaliei. Oceanul era calm. Aflat pe punte, căpitanul Morehouse scruta orizontul dintr-un obicei care devenise rutină. La un moment dat a zărit un bric care naviga cu toate pinzele sus. Ochiul lui încercat a observat numaidecît că vasul rătăcea nesigur pe valuri. Cînd cele două vase s-au apropiat la numai o milă, căpitanul a constatat că era „Marie Céleste”, care plecase din New York cu cîteva zile înainte. Căpitanul Briggs, comandantul bricului, îi era un bun prieten. Drept care Morehouse a lansat un semnal puternic prin porta-voce, dar pe puntea bricului nu s-a ivit nimeni. Atunci a început să devină mai atent; pinzele și tachelajul păreau a fi în ordine, dar bricul naviga parcă în derivă. De obicei așa ceva se întimpla numai noaptea, cînd echipajul, obosit de munca de peste zi, fixa bine cîrma și se odihnea.

Nu se vedea tipenie de om nici pe punte, nici în cabine, nici la cîrmă. Vasul înainta minat parcă de o mină nevăzută. Abordînd bricul, Morehouse a constatat că acesta era în perfectă stare. Încercătura, alcătuită din butoiașe cu spirt stivuite cu grijă, părea neatinsă. În cală erau provizii suficiente. Cel mai mult l-a mirat, deci, tocmai această perfectă ordine; eventualele semne de dezordine i-ar fi putut dezvălui cauza care determinase echipajul să părăsească în grabă vasul.

Lădițele cu obiectele personale ale marinarilor erau rînduite ordonat în dulăpioare, pe frîngii erau întinse rufe la uscat, pe măsuțe se aflau instrumente de bărbierit și oglinjoare. În cabina căpitanului era un acordeon pe jumătate desfăcut, iar alături un caiet deschis cu însemnări. Într-un colț se afla o mașină de scris cu o filă încă nescrisă, iar pe perete erau agățate veșminte feminine și o rochiță de fetiță. Morehouse știa că Briggs își luase cu el soția și fetița de doi ani. Ceasul de aur al căpitanului era pe masă; în cabina secunzilor micul dejun rămăsese neterminat.

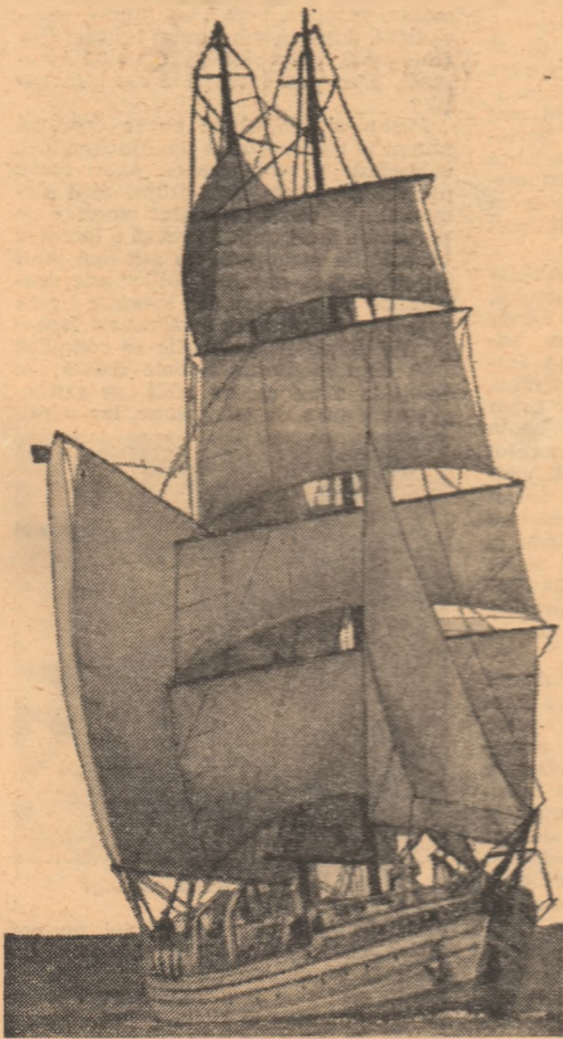
După jurnalul de bord se putea ușor stabili cînd s-a petrecut ciudatul eveniment. Ultima însemnare era datată: 24 noiembrie. Ea arăta că corabia se afla atunci la 110 mile de insula Santa Maria din arhipelagul Azore. Înainte de a-și trece însemnările în jurnalul de bord, căpitanul Briggs obișnuia să și le noteze pe o tablă de ardezie. Pe tablă era o însemnare cu data de 25 noiembrie. În ziua aceea, „Marie Céleste” trecuse la o depărtare de șase mile spre nord de insula amintită mai sus.

Căpitanul Morehouse a remorcat bricul și l-a dus la Gibraltar, unde autoritățile au început să-l cerceteze minuțios. Cum nu s-a descoperit nici o avarie, anchetatorul a încheiat un proces verbal care afirma că echipajul bricu-

lui pusese mîna pe spirt, se îmbătase, îl omorise pe căpitan, pe soția și fetița acestuia, pe cei doi secunzi, după care se imbarcase pe un alt vas pretextînd că naufragiasse. Concluzia se întemeia pe împrejurarea că un butoiaș cu spirt era golit pe jumătate. Autoritățile au socotit chiar necesar să-i caute pe marinarii fugari.

Dar această ipoteză n-a putut sta mult în picioare.

Nici un căpitan de vas cu experiență n-ar fi dat crezare fugarilor că erau naufragiați. Vremea fusese splendidă, încît n-a putut fi vorba de vreo primejdie. În al doilea rînd, fugarii ar fi trebuit să descrie amănunțit catastrofa și să comunice numele vasului scufundat; în felul acesta în povestirea lor s-ar fi strecurat, cu siguranță, unele inadvertențe suspecte. Și apoi, orice căpitan era obligat să informeze cel mai

Un bric în plină cursă...

apropiat port despre vasul naufragiat. În plus, oricine se putea pe bună dreptate întreba: de ce n-au scufundat răzvrătiții „Marie Céleste”, de vreme ce aveau de gînd să se dea drept naufragiați? În sfîrșit, ei nu puteau debarca pe o insulă nelocuită, întrucît în Atlantic nu există asemenea insule și apoi, mai devreme ori mai tîrziu, tot i-ar fi depistat cineva. Încît, ciudata întimplare a făcut curînd senzație în cercurile marinărești.

Senzaționala revelație a doctorului Jeffson

Cu trecerea anilor, vîlva stîrnită de dispariția echipajului bricului s-a potolit totuși treptat. Pe neașteptate, însă după mai bine de 11 ani, tragica în-

tmplare a revenit iar în actualitate. În ianuarie 1884, revista „Cornhill Magazine” a publicat un articol al unui a-nume J. Habakuk Jeffson, care afirma că se aflase la bordul bricului „Marie Céleste” în cursul fumeștei călătorii și, ca atare, cunoaștea secretul dispariției echipajului.

De ce o spunea totuși cu atîta întîrziere? El încercase să povestească tragica întimplare cu 11 ani înainte, dar relatările lui părăseră atît de fantastice, încît autoritățile din Liverpool și chiar rudele cele mai apropiate nu-i dăduseră crezare; mai mult, îl bănuiseră că n-ar fi în toate mințile. De aceea, omul se supărase și păstrase tăcerea. Acum, însă, simțea că i se apropia sfîrșitul și nu voia să ducă cu el în mormînt cumplita taină.

De profesiune medic, Jeffson își închinase tinerețea luptei pentru eliberarea negrilor din Statele Unite. După izbucnirea războiului de secesiune se înrolase într-un regiment new-yorkez și luptase împotriva sudistilor. A fost chiar grav rănit și poate că ar fi murit dacă o bătrînă negresă nu l-ar fi îngrijit ca o mamă și nu l-ar fi pus astfel pe picioare. La despărțire, buna femeie i-a dat o amuletă ciudată care trebuia să-i poarte noroc.

După șapte ani, doctorul Jeffson s-a îmbolnăvit de tuberculoză și medicii i-au spus că numai aerul marin îl putea salva. A hotărît dar să facă o călătorie în Europa și și-a reținut un loc pe bricul „Marie Céleste”. Echipajul vasului era alcătuit din zece marinari, dintre care trei negri, apoi căpitanul cu soția și fetița de doi ani și încă doi călători; un tînr agent al unei companii de navigație și un mulatru, pe nume Horing.

Acest Horing era un om neobișnuit din toate punctele de vedere. Avea ceva diabolic în el, iar mîna dreaptă îi era mutilată. Cînd vorbea, însă, ștergea această impresie neplăcută.

Horing locuia într-o cabină vecină cu aceea a lui Jeffson. Într-o dimineată, doctorul abia se ridicase din pat cînd a fost asurzit de un foc de pistol. Un glonte se înfipsea chiar în locul unde-și ținuse el capul cu o clipă în urmă. Dar înainte de a apuca să-și vină în fire, mulatru a dat buzna în cabină și a început să-și ceară scuze, explicînd că în timp ce-și curăța arma apăsase din nebagare de seamă pe trăgaci. În aceeași seară, însă, a năvălit în cabina doctorului și căpitanul Briggs care i-a spus disperat că soția și copilul îi dispăruseră. Pesemne că fetița căzuse peste bord, iar nefericita mamă se aruncase s-o salveze... După care căpitanul a mers în cabina lui și și-a tras un glonte în cap.

În următoarele cîteva zile nu s-a întimplat nimic deosebit. În cursul unei discuții cu mulatru și cu cei trei negri, Jeffson le-a arătat amuleta pe care o avea de la negresă. Dar după alte două zile, în loc de Portugalia la orizont s-au ivit țărurile Africii. Corabia se abătuse din drum, a explicat necăjit timonierul, însă el n-avea nici o vină; cineva umblase la aparatele de navigație și stricase mecanismul busolei. Atunci doctorul Jeffson și-a amintit că, cu cîteva zile înainte, el și căpitanul îl găsiseră pe Horing lângă aparate.

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj r

În seara aceleiași zile, cînd doctorul a ieșit pe punte, Horing și cei trei marinari negri s-au repezit la el, l-au trîntit jos și l-au legat cu o funie. Aceeași soartă au avut-o și ceilalți albi care au fost apoi zvîrliți peste bord. Cînd însă Horing a vrut să-l arunce și pe doctor, negrii au protestat în cor și Jeffson a înțeles că îl socoteau tabu datorită amuletei. Apoi au coborît cu toții într-o barcă, luîndu-l cu ei și pe doctor.

După multe peripeții într-un sat african, într-o noapte Jeffson a fost în sfîrșit dus pe țăr, urcat într-o barcă și lăsat liber. Cinci zile mai tîrziu a fost cules de un vas și dus la Liverpool.

Imaginația lui Conan Doyle

Senzaționala revelație a doctorului Jeffson a stîrnit bineînțeles multe comentarii, prilejuind publicarea unui mare număr de articole, scrisori, discuții contradictorii. Unii cereau autorităților să organizeze o expediție care să-l caute și să-l pedepsească pe mulatru criminal Septimius Horing. Alții socoteau necesară instituirea unei comisii care să cerceteze declarația medicului.

După alți cîteva ani s-a aflat însă că adevăratul autor al senzaționalei relatări despre „Marie Céleste” era... Sir Conan Doyle, părintele spiritual al lui Sherlock Holmes. Și cum exemplul e contaminant, în următorii cîteva ani au mai apărut din cînd în cînd alte revelații mai mult sau mai puțin plauzibile ale unor așa-ziși martori oculari.

Pină la urmă, de lămurirea împrejurărilor misterioasei tragedii a început să se ocupe unul din cei mai mari specialiști în probleme de navigație din Anglia, anume J. G. Lockhart. Acesta a studiat procesele verbale încheiate la Gibraltar și New York și a discutat cu diverși specialiști.

Și, după lungi și minuțioase cercetări, Lockhart a ajuns la concluzia că secretul misterului corăbiei „Marie Céleste” trebuia căutat în încărcătura vasului alcătuită din 1700 butoiașe cu spirt. În condiții normale, ea ar fi fost total inofensivă, dar o temperatură mare o putea face să explodeze.

Așa cum am văzut, un butoiaș a fost găsit desfăcut și acest lucru l-a ajutat pe Lockhart să reconstituie catastrofa. După părerea lui, lucrurile trebuie să se fi întimplat astfel. Probabil că un marinar simțise miros de spirt evaporat și l-a înștiințat pe căpitan. Dar înainte ca echipajul să poată lua vreo măsură, un butoiaș a explodat și acoperișul chepengului a fost smuls. Pe bord s-a iscat panică. În orice clipă putea exploda toată încărcătura. Încît echipajul a lansat la apă o ambarcațiune de salvare, a imbarcat în ea și călătorii și a început să vîslească din toate puterile. Cînd a ajuns în afara zonei periculoase, a așteptat cu teama în suflet izbucnirea exploziei. Dar vaporii care se acumulaseră sub punte s-au risipit prin chepengul descoperit și explozia nu s-a mai produs. Încît echipajul a hotărît să se întoarcă la bric, dar o pală puternică de vînt a minnat vasul cu toate pinzele sus în larg și el n-a mai putut fi ajuns din urmă. Singura soluție ar fi fost debarcarea în insula cea mai apropiată: San Martin. Insula e bine cunoscută pentru valurile puternice care se sparg de țăr și pentru recifele ei de coral subacvatice. Barca supraincercată s-a putut izbi de recife și s-a scufundat cu tot echipajul. Ghinionista navă cu pinze a mai rămas cîva timp propice pentru a naviga, dar marinarii nu voiau să se angajeze pe un vas cu o asemenea trecut. De aceea, bricul a trecut din mină în mină și prețul i-a scăzut tot mai mult, pină cînd a încăput pe mina unor escroci și în 1884 s-a zdrobit de recife lângă insula Haiti.

Z. Kosidovski

„Romeo și Julieta” la Novosibirsk, în interpretarea balerinilor Liubov Gherșunova și Anatoli Berdișev

INTERVIU

După douăzeci de ani

Teatrul Giulești, care a realizat două dintre momentele de vîrf ale actualei stagiuni bucureștene: „Măsură pentru măsură” și „...Escu”, semnate Dinu Cernescu, ambiționează să-și consolideze această poziție de performer. Regizoarea Geta Vlad pregătește o nouă premieră cu piesa „Vassa Jeleznova” de Maxim Gorki. Repetițiile îngăduie să se întrevadă un spectacol de mare tensiune dramatică, în același timp modern și cu atmosferă de epocă, deși actorii evoluează într-un cadru scenic încă nud, lipsiți de obișnuitele elemente ajutoare și avînd de partea lor numai forța cuvîntului. Și a talentului. Se anunță astfel un nou „boom” giuleștean, care va deplasa probabil încă o dată ponderea vieții teatrale dincolo de Podul Grant.

— Geta Vlad, de ce „Vassa Jeleznova”? Să fi operat un criteriu de solidaritate feminină, adică să avem și noi eroinele noastre într-un repertoriu dominat de bărbați?

— Se poate și asta, deși opțiunile mele nu sînt discriminatorii. Totuși atracția principală a fost fascinația pe care o exercită asupra mea acest personaj extraordinar. Cu toate că poartă vina unei crime, Vassa este o mare personalitate. O energie, o inte-

arta
ca arta arta
arta arta arta
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta arta arta

gență, o capacitate de organizare ca a ei, de partea cealaltă a baricadei ar fi fost un câștig imens. De altfel este cunoscută o întâmplare care ar putea părea anecdotică, dacă n-ar fi strict autentică. După o reprezentație cu „Vassa Jeleznova” a Teatrului Mic din Moscova într-un colhoz, cineva din public a exclamat: „Uite, așa președinte ne-ar trebui nouă!” Realmente Vassa e fascinantă în tot ce face. Lucrez cu o mare bucurie la acest spectacol. Este ca un copil dorit.

— Se simte.

— Și sînt fericită că și actorii împărtășesc această bucurie. Muncesc cu o angajare totală.

— Apropo de actori. În fine vom vedea o Vassa apropiată de vîrsta ei.

— Gorki spune clar că are numai 42 de ani, dar pare și mai tină. Dacă are copii atît de mari este numai pentru că s-a măritat de foarte tină.

— Nu s-a prea ținut seama de acest amănunt biografic.

— Care este esențial. Pentru că avem de-a face cu un om în plină putere, dinamic, clocotitor, un adevărat vulcan în erupție.

— Vassa face parte dintr-o categorie socială foarte precis determinată istoricește.

— Dar pe mine mă interesează rezonanțele actuale ale personajului. Sper să fie un spectacol modern. Dacă ar fi fost o piesă imposibil de scos din epoca ei, nici nu m-ar fi interesat. Vreau să arăt tragedia unui om, a unei personalități care nu poate să-și depășească condiția; Vassa e atît de sigură de ea și atît de orbită de interesele ei, încît e incapabilă să se schieze schimbările care se anunță. Să nu uităm că trăiește în ajunul Revoluției.

— Am lăsat pour la bonne bouche distribuția. Cu marea actriță care este Marga Anghelescu în rolul titular, așteptăm o „Vassa” de zile sârbătoarești.

— Întru totul de acord, Marga Anghelescu este o actriță foarte mare, căreia partitura aceasta îi dă prilejul să arate o nouă fațetă a talentului ei. Marga are inteligența, farmecul, dinamismul Vasei Jeleznova. Am căutat să alcătuiască în jurul ei o distribuție cu actori din toate generațiile teatrului. Ea are ca primii parteneri pe excelentul Corado Negreanu și pe tinerele și frumoasele Dana Comnea, Irina Mazanitis și Ileana Cernat. Aș vrea să-i numesc și pe ceilalți actori, care s-au dăruit rolurilor cu tot devotamentul: Lucia Cristian, Iarodara Nigram, Corneliu Dumitraș, Mircea Cruceanu, Simion Negrilă, Ileana Codarcea, Ion Colomieș.

— Cine semnează decorurile și costumele?

— Sanda Mușatescu, cu care colaborez de douăzeci de ani. Căci atîția sînt de cînd lucrez la Teatrul Giulești, unde am venit direct de pe băncile facultății.

— Un adevărat exemplu de fidelitate și de dragoste reciprocă! Felicitări și la alți douăzeci de ani!

— Nici chiar așa!

Julia Scutaru

EXPOZIȚII

Cintare Nordului

La Galeria „Orizont” din București s-a deschis Expoziția de grup a artiștilor plastici din R.S.F.S.R.

Cei nouă artiști — opt pictori și un sculptor — care expun, au fost grupați pe un criteriu tematic: creația lor este închinată Nordului. Într-adevăr, interesul pentru aceeași zonă geografică îi unește pe Efim Zverkov, Vladimir Stojarov și Valentin Sidorov din Moscova, pe Folke Nieminen, Sulo Untunen, Leo Lankinen și Boris Pomortșev din Karelia și pe Stanislav Torloпов și Rem Ermolin din Komi, conferind lucrărilor lor un aer „de familie”.

Dragostea pentru peisajul septentrional — simplu, calm, majestuos, pentru oamenii lui austeri, sinceri, statornici, dar și receptivi la nou, generează o atitudine unitară a artiștilor față de

relația omului cu natura vie și cu mediul creat. Dar localizarea peisajului este făcută în raport cu ecuația personală a fiecăruia. De aici o „varietate în unitate”, exprimată mai ales cu ajutorul coloritului. De la gama luminoasă, impresionistă a lui Valentin Sidorov la tonurile precise și tari ale lui Sulo Untunen și la culorile metalice ale lui Stanislav Torloпов — în lucrările expuse nu lipsește nici una din nuanțele prezente în cerul și pămîntul Nordului.

CINEMA

Ultima „stea”?

Tinăra actriță engleză Barbara Loden a declarat ritos că ar prefera să-și taie o mină decît să ajungă „stea”. Acum cîțiva ani o astfel de declarație ar fi făcut vilvă. Azi, ea a fost primită aproape ca un lucru firesc. De cînd cu moda inversă, „anti-star”, nimeni nu mai rîvnește la situația de „stea”. Într-un articol consacrat acestei teme, cunoscuta Lietta Tornabuoni, stîlp al criticii de film italiene, conchide cu oarecare nostalgie (totuși): „Da, fostele „dive” dispar. Sophia Loren, Brigitte Bardot și Liz Taylor ne par azi niște păpuși de ceară; popularitatea lor ajută încă să se vindă presa de scandal, dar nu mai atrage publicul la cinema”.

Există totuși o excepție: Monica Vitti. Începuturile carierei cinematografice ale talentatei actrițe dădeau toate temerurile să se creadă că nu va mușca din dulcea momeală a vedetismului. Venise din teatru, de care era îndrăgostită, și

O excepție?

nu pentru strălucirea lui exterioară. Dar ultimele-i două filme: „Drama geloziei” și „Nini Tirabuscio” sînt făcute în tradițiile celui mai veritabil „divism” de odinioară — e de părere Lietta Tornabuoni. În special al doilea film, „în care actrița își investeste personajul cu toate atributele unei „stele” aflate în plină glorie: ni se oferă și dans, și cîntec, și toalete luxoase, și patos, și melodramă — pe scurt, tacimul complet care o transformă pe Monica Vitti într-o „divă”. Cine a văzut-o în spectacolele teatrului „Goldoni” sau a ascultat-o recitînd poezii la manifestații politice, nu și-ar fi putut-o imagina în rol de „stea” gen Marilyn Monroe”.

Și totuși Monica Vitti a făcut o cotitură neașteptată. Cu atît mai neașteptată după colaborarea fructuoasă cu Antonioni în cele patru filme ale lui: „Aventura”, „Noaptea”, „Eclipsa” și „Deșertul roșu”, în care a creat imaginea unei ființe vulnerabile, slabe, trăind într-o lume a alienării și incommunicabilității.

„Era greu de presupus pe atunci că actrița va prefera vreodată destinul de „divă”, de idol al mulțimilor. Dar așa s-a întimplat și, schimbîndu-și „direcția” în artă, Monica Vitti și-a schimbat și felul de viață. Azi, ea este mereu înconjurată de ziaristi, ia parte la tot felul de festivaluri — cu alte cuvinte, intră definitiv în rolul de „stea”.

După „ruptura” cu Antonioni, Monica Vitti a trecut la polul opus, jucînd aproape numai în comedii. O comedie a urmat alteia: „Căsătorie în glumă”, „Omoară-mă mai repede, mi-e frig”,

„Fata cu pistolul”. Antrenante, spumoase, pline de vervă. În aceste filme tragediana de ieri etalează un mare talent de comediant, pe care cu greu i l-am fi bănuț în „tetralogia Antonioni”.

Considerînd-o cu îndreptățire o personalitate a ecranului italian, „de la care actrițele tinere, care nu știu decît să-și expună farmecele fizice, ar avea multe de învățat”, Lietta Tornabuoni vede totodată în ea și „ultimul mohican” al „divismului” peninsular. Lietta Tornabuoni conchide: „Unii prezioși dispariția „stelelor”, pentru că ele nu le mai sînt de folos regizorilor. Iată de ce putem spune că Monica Vitti este ultima „stea” a filmului italian”.

(După „Literaturnaia gazeta”)

TEATRU

Hamlet, „tinăr furios”

Moscova aplaudă un „Hamlet” insoțit, datorat totdeauna interesantului regizor Iuri Liubimov. În viziunea acestuia, tragedia a căpătat sau, mai exact, și-a recăpătat caracterul popular. Teatrul a renunțat la fastul regal, la eticheta de curte. Căci Liubimov refuză capetelor încoronate aura de măreție, subliniind în schimb atributele reale ale puterii: regele este însoțit permanent de o gardă personală, în jurul lui foiesc denunțatorii, ziduri groase îi pun la adăpost persoana.

În acest spectacol Hamlet este nu un prinț „drăguț”, ci un băiat franc, necruțător, cu limbă ascuțită, înrudit cu „tinerii furioși”. Concepția regizorală a lui Liubimov a lăsat intactă atmosfera de neliniște, de tensiune a sentimentelor, dar a înlăturat îndoielile hamletiene. Eroul e plin de minie împotriva unei lumi în care „din o mie de oameni abia dacă găsești unul cinstit”. Lucid și nu nebul, așa este Hamlet în interpretarea lui Vladimir Visoțki, lup-tînd de unul singur împotriva răului întrupat în regele ucigaș și tiran, împotriva tuturor slugilor lui.

Hamlet se simte prizonier în „închisoarea Danemarca”, pe care o urăște — o țară plină de temnițe și de beciuri. Aceste beciuri sînt mereu amintite de grațiile din poezie. Uneori sub ele se aprinde o lumină gălbuie și atunci pe fețele locatarilor din Elsinore joacă umbrele acestor grații, unul dintre simbolurile spectacolului.

Pentru un astfel de Hamlet întrebarea „A fi sau a nu fi?” nu este o problemă filozofică. De fapt în gura lui ea nici nu sună ca o întrebare, ci ca o exclamație cu sens practic. Ce să faci? Cum să lupți cu regele, cu lumea descompusă care îi înconjoară?

Accentuînd motivele social-politice ale tragediei lui Shakespeare, Iuri Liubimov n-a ignorat însă problematica ei filozofică. Scoțînd-o din viața spiritua-lă a lui Hamlet, ocupat să lupte cu adversarii săi, regizorul a transferat-o în cadrul plastic al spectacolului (scenograf D. Borovskii).

A. Anixt

Desen de S. Tinin

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

PSIHOLOGIE

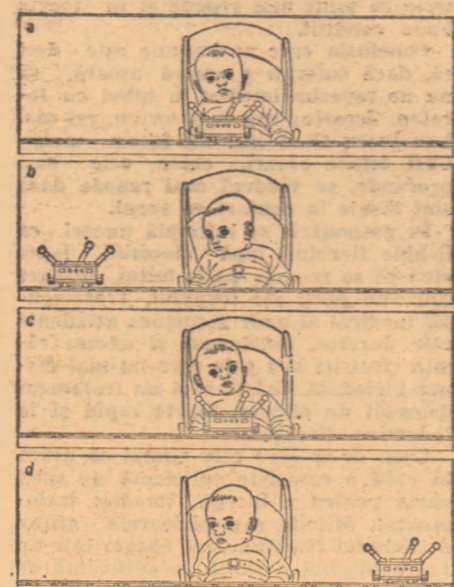
Lumea
suprapopulată
a copiilor

Conform teoriilor clasice, numai pipăitul ne permite să deosebim obiectele solide de cele „nesolide“. Faptul că le identificăm totuși pe cele dinții cu ajutorul văzului s-ar datora asociației pe care învățăm să o facem între datele furnizate de văz și impresiile tactile. În cazul acesta se ridică însă întrebarea: în ce moment al dezvoltării umane are loc învățarea? Dacă ea nu este foarte timpurie, înseamnă că copiii mici trăiesc mai degrabă într-o lume de imagini imateriale, decât într-una de obiecte solide.

O situație asemănătoare se naște când observăm un obiect deplasându-se și dispărând din ochii noștri (de pildă un automobil care gareză în spatele casei). Un adult știe că el nu a încetat să existe și că a deajuns să îndepărteze obiectul-paravan sau să privească după el pentru a vedea obiectul dispărut. Este însă greu de înțeles cum ar putea ști un copil că obiectul continuă să se afle acolo, cum i-ar putea furniza văzul informații despre poziția unui obiect invizibil. Simțul tactil trebuie să joace un rol important în dezvoltarea capacității de a opera cu obiecte invizibile. Copilul înțelege că acestea continuă să existe abia după ce duce mâna după obstacol, pentru a le atinge. Este concluzia care rezultă din teoria clasică și care pare foarte plauzibilă.

Soliditatea și persistența obiectelor constituie deci probleme importante ale dezvoltării umane. Psihologii presupun că pînă și un sugar poate deosebi un obiect solid de o imagine cu aceeași formă. Dar aceasta nu ne dovedește că copilul își dă seama și că cel dinții este solid, palpabil și oferă rezistență la atingere. El poate percepe diferențele vizuale fără a realiza că ele se datorează solidității. Conform unor teorii recente, există într-adevăr un stadiu în care bebelușul percepe deosebiri, dar nu e conștient de semnificația lor.

Experiențe făcute cu copii de 4-6 luni au arătat că la această vîrstă ei au și învățat să coordoneze vederea și pipăitul. Nici unul nu s-a arătat surprins cînd a pus mîna pe un obiect real. În schimb, atunci cînd, întinzînd mîna spre proiecția obiectului pe un ecran, nu au dat de nimic, și-au schimbat expresia și au scos diverse sunete de mirare sau supărare. Cei mai mari și-au privit chiar miinile, de parcă acestea ar fi fost de vină, și și le-au fre-

La trei luni copilul nu urmărește același obiect în mișcare, ci vede în fiecare punct „alt obiect“. După ce s-a obișnuit cu locomotiva în față și în dreapta, continuă să privească spre dreapta chiar cînd jucăria se deplasează în partea opusă

cat înainte de a le întinde din nou spre obiectul virtual. Pînă și copiii de 2 săptămîni ținută în sus (deoarece se presupune că atunci cînd sînt culcați pe spate nu sînt niciodată complet treji) au avut un reflex de apărare, manifestat prin ridicarea mîinii, cînd un obiect real sau virtual era apropiat de ei. Acest rezultat sugerează că sugarul se așteaptă ca obiectul văzut să ajungă să-l lovească. El sugerează, de aseme-

nea, că omul beneficiază din primul moment de o unitate a simțurilor, inerentă sistemului nervos uman, grație căreia informațiile vizuale anunță consecințele tactile. Avînd în vedere vîrsta fragedă a copiilor e improbabil ca ea să fi fost învățată.

Experiențe cu obiecte care dispar după un paravan și reapar sau care își schimbă locul au arătat că copiii mai mici de 4 luni nu sînt impresionați de deosebirile de înfățișare dintre obiecte. Pentru ei contează numai mișcarea. Răspund la o schimbare de poziție, dar nu și la modificări de mărime, formă și culoare. În schimb copiii de 6 luni au și învățat să definească un obiect ca ceva care se poate deplasa dintr-un loc în altul de-a lungul unei traiectorii. Ei identifică un obiect după caracterele sale, mai degrabă decît după poziția sau mișcarea lui. Pentru ei caractere diferite implică obiecte diferite care se pot deplasa independent. Aceste rezultate transformă dintr-o dată lumea percepută de copii într-o lume foarte apropiată de a adulților. Doar sugarii mici de tot trăiesc într-o lume suprapopulată de corpuri solide, întrucît pentru ei orice obiect devine un alt obiect imediat ce și schimbă poziția; în această lume fiecare obiect este unic. Așadar, bebelușul crede că are de-a face cu un mare număr de obiecte, cînd în realitate nu există decît unul. El nu se miră nici dacă i se prezintă concomitent mai multe imagini (văzute în oglindă) ale mamei și-i zîmbește fiecăreia, ceea ce nu face însă cu persoane străine. El admite deci chiar că are mai multe mame. Dat fiind însă că copiii mai mari identifică obiectele după trăsăturile lor, ei știu că au numai o singură mamă și sînt foarte contrariați dacă li se arată mai multe. Așadar, la această vîrstă ei au și descoperit noțiunea de obiect.

CHIMIE

Ce nu știm
despre apret

Gospodinele cunosc de multă vreme un mod eficient de spălare a rufelor albe fără săpun și fără detergenții atît de populari astăzi: în apa fierbinte adaugă puțină sodă și introduc rufe apretate la ultimul spălat, care acum se curăță bine și ușor. Secretul procedurii nu-i greu de explicat. După ce rufe au fost apretate și uscate, stratul de clei de amidon formează pe suprafața lor o peliculă fină, transparentă. La călcat, fierul fierbinte topește acest strat făcîndu-l mai dens, neted, lucios și fixîndu-l în același timp pe țesătură. Cînd rufe sînt din nou spălate, pelicula de clei de amidon se desprinde ușor, cu mîndria îmbibată în ea, iar rufa rămîne curată cum fusese sub stratul de apret. Mai mult decît atît, apretul protejează țesătura și împotriva uzurii. Dar ce este, de fapt, apretul?

Aprețul, adică amidonul, este un polimer natural. Introdus în apă fierbinte, cu sodă, moleculele de amidon se scindează iar produsele scindării și particulele de amidon rețin mîndria, o împiedică să se depună pe țesătură.

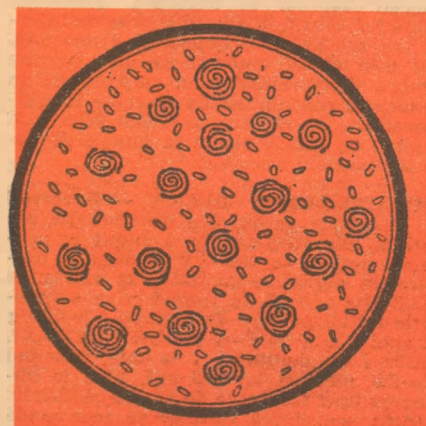
Pentru a cunoaște mai bine proprietățile peliculei de clei de amidon specialiștii au obținut-o în formă naturală. Au acoperit fundul neted al unei cupe metalice cu o peliculă fină de clei de amidon pe care, după ce au lăsat-o să se usuce, au încălzit-o cu grijă pînă la topire. Apoi au răcit-o, iar pelicula s-a desprins singură de suprafața metalică. De unde s-a putut deduce că coeficientul de dilatație termică a stratului de clei de amidon este mult mai mare decît coeficientul de dilatație termică al metalului. De aceea, prin răcire, dimensiunile peliculei de apret scad incomparabil mai mult decît ale metalului. Forța legăturii dintre peliculă și metal împiedică contracția celei dinții, iar tensiunea interioară care se dezvoltă în peliculă o dezlipește. Luînd în mîna această mostră de clei de amidon, cercetătorii s-au convins ușor că ea este transparentă, elastică și destul de rezistentă.

Dar cele de mai sus nu sînt decît proprietăți fizice care nu explică formarea cleiului și însușirile lui „igienice“. Așadar, ce însușiri chimice are cleiul de amidon și cum apretează el țesăturile?

În forma lor inițială, moleculele de apret sînt înfășurate în glomerule. În aceste molecule grupurile de hidroxil și atomii de hidrogen sînt tot atîtea „puncte“ cu intensă activitate superficială, mai exact moleculară. Cînd moleculele sînt înfășurate în glomerule, punctele active se află în interiorul lor și deci nu sînt expuse la acțiunea apei. Cînd, însă, dimpotrivă, sînt expuse la

această acțiune și încălzite, moleculele se desfășoară și se îndreaptă. Pe măsura desfășurării lor ele pun în evidență și punctele active care, în aceeași clipă, formează legături moleculare cu moleculele de apă. Iar formarea de legături moleculare între o substanță și apă înseamnă dizolvarea celei dinții.

O dată cu dizolvarea apretului crește și viscozitatea lui; el devine cleios. O parte a moleculelor de apă din acest clei se leagă nu numai cu moleculele de amidon, ci și între ele. Cînd cleiul se usucă apa se evaporază, proces care an-

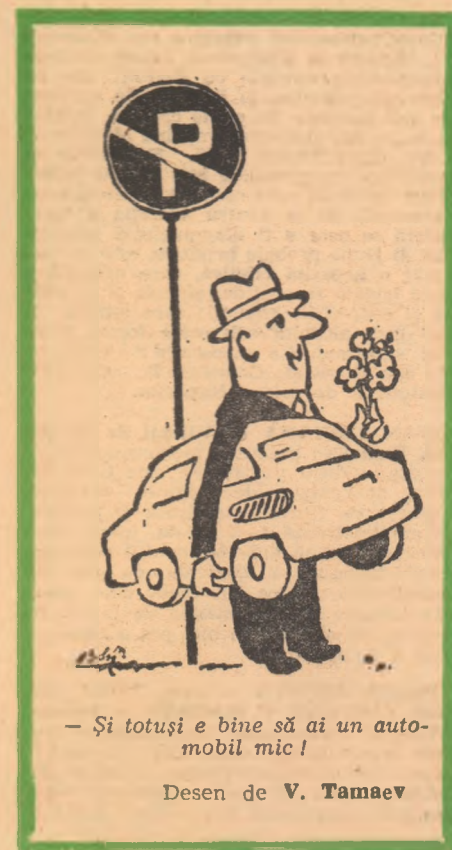
Pînă la temperatura de 60 de grade Celsius moleculele de amidon sînt înfășurate

trenează numai moleculele de apă legate între ele. Particulele de apă legate prin forțe moleculare direct cu amidonul nu pot fi separate nici la uscat, nici la călcat.

Dar în afară de legăturile proprii cu amidonul, moleculele de apă formează între moleculele lineare ale amidonului și legături transversale, limitîndu-le astfel mobilitatea. De aceea, vine în mod firesc, momentul cînd cleiul nu mai este lipicios ci devine mai întîi o masă maleabilă, apoi o gelatină. Perioada cînd se petrece această transformare se numește viabilitatea cleiului de amidon. Viabilitatea limitată a apretului le obligă pe gospodine să-l folosească cît mai repede după apretare.

Pînă aici ne-am referit la moleculele lineare, neramificate, ale amidonului care alcătuiesc așa-zisa amiloză — constituent solubil al granulei de amidon. Dar amidonul mai conține și o altă substanță ale cărei molecule au o structură foarte ramificată și care se numește amilopectină. Soluțiile de amilopectină își păstrează mai mult timp viscozitatea, iar prezența ei în amidonul dizolvat face imposibilă înfășurarea la loc, după răcire, a moleculelor lineare de amiloză.

Pelicula de clei de amidon uscată și călcată cu fierul fierbinte conține 10-12 la sută apă bine „legată“ de amidon. Dar nu este obișnuita H₂O ci o apă polimerizată a cărei existență ea și proprietățile ei au fost descoperite de cunoscutul chimist sovietic B. V. Dereaghin. Apa polimerizată are o mai mică elasticitate a vaporilor, o greutate specifică mai mare și o viscozitate sporită. Ea conferă peliculei de clei de amidon o sumă de calități prețioase ca: „respirația“, proprietăți antielectrostatice, elasticitate. Iar transparența peliculei lasă să se vadă bine imprimeul, ba îl pune chiar mai bine în valoare.

— Și totuși e bine să ai un automobil mic!

Desen de V. Tamaev

mare rezistență la rupere, mult mai mare decît a oțelului. Această proprietate permite învîrtirea rotorului supervolanților cu o viteză uriașă, fără riscul de a fi distrus de forțele centrifuge. În felul acesta, rotorul acestor volanți poate imagazina energii extrem de mari.

Cercetări recente au arătat că un rotor cu un diametru de 760 mm se poate

Cum s-ar putea „depozita“ uriașul surplus de energie reclamat de decolare?

învîrți cu o viteză de pînă la 30.000 turații pe minut. La această viteză capetele barelor ating 1.150 metri pe secundă, adică de aproape patru ori mai mult decît viteza sunetului. În consecință, fiecare kilogram de rotor poate acumula o energie de pînă la 65 wați/oră. Pentru a preveni pierderile de energie, rotorul supervolanțului este plasat în interiorul unui stator în care sînt menținute permanent condiții de vid. Extragerea energiei și „reîncărcarea“ se face cu ajutorul unor dispozitive care nu influențează etanșitatea statorului. De altminteri e momentul să amintim că una dintre particularitățile cele mai importante ale noului tip de acumulator este posibilitatea „reîncărcării“ sale rapide, mult mai rapide decît în cazul acumulatorilor chimice. Mai precis, această operație durează numai cîteva minute. În plus, el poate fi „descărcat“ complet și păstrat gol un timp nelimitat, spre deosebire de acumulatorile chimice care les din funcțiune dacă rămîn un timp golite. În sfîrșit, noul acumulator nu este influențat de temperaturile joase la care bateriile de acumulatori electrice își micșorează de obicei volumul sau încetează să funcționeze.

Cum ne-am putea imagina, însă, cîteva variante concrete de utilizare a supervolanților? Pentru a asigura energia necesară unui torpilor, de pildă, ar fi suficiente numai două asemenea acumulatori cu o greutate de 135 kilograme. Dar specialiștii speră ca supervolanții să-și găsească aplicații și în instalațiile de forță ale aparatelor de zbor. Un asemenea acumulator, cu un rotor de 13,5 kilograme, ar putea furniza o putere de 145 c p timp de 20 de secunde. Dacă el ar fi montat pe un avion cu motor ușor, în cursul zborului i-ar putea dubla aproximativ puterea. Iar dacă ar fi montat pe automobile, supervolanții le-ar spori puterea de deplasare pe drumuri vicinale.

Dar crearea unor acumulatori de largă utilizare este încă de domeniul viitorului. Căci deocamdată mai trebuie puse la punct o sumedenie de probleme complexe în legătură cu fiabilitatea, durabilitatea lor și altele.

Poșta medicului

MARIA HRISTODORESCU — București; **RITLI ADALBERT** — Bala Mare: Calcitonina a fost recent sintetizată de cercetătorii Laboratoarelor CIBA din Elveția.

VELICU D. ION — București: Nu putem răspunde decât în cadrul acestei rubrici. În scleroza renală cu hipertensiune arterială, afecțiune care trebuie tratată sub strictă supraveghere medicală, un bun hipotensiv este produsul Hipopresol asociat eventual cu Rezerpin. Medicația diuretică constă în administrarea de injecții i.m. sau i.v., 1-2 fiole/zi cu Furosemid. Nu este cazul, credem, să mai stăruim asupra dietei alimentare, care constă în reducerea consumului de proteine (1 g/kglocorp/zi), de clorură de sodiu (cel mult 3 g/zi), ce trebuie reglat în funcție de valorile tensiunii arteriale.

CRĂCIUNESCU ELENA — București: 1) În crizele paroxistice de fibrilație arterială, tulburare de ritm a inimii, ce poate da naștere la 200-300 bătăi/min., preparatele digitale continuate să constituie medicația optimă. În timpul crizei se prescrie inițial pulbere de digitală 0,30-0,50 g și apoi 0,20 g. la 6-8 ore ori XXX-XL picături de digitalină 1 la mie, repetind X-XV picături la 6-8 ore, până la obținerea unei frecvențe de 60-75 bătăi/min. Pentru prevenirea crizelor se recomandă Extraveral asociat eventual cu chinidină sulfat 0,20-0,30 g. X 3/zi. 2) Împotriva hipertensiunii arteriale citiți răspunsul dat sub Velicu D. Ioan — București.

RUSU FIMA — Craiova: **Atrfia musculară sau boala Charcot-Marie-Tooth** — după numele autorilor care au descoperit-o — este o boală nervoasă cu caracter ereditărilor, caracteristică fiind părărea capacității funcționale a mușchilor. Din păcate, mecanismul patogenic fiind încă necunoscut, tratamentul medicamentos are o eficacitate relativă, constând în administrarea îndelungată de Glicocol, vitaminele B₁, B₆, singure sau asociate cu vitamina E, extracte hepatice, vitamina C, vitamina B₁₂, Miosin. În cure variabile și sub strictă supraveghere medicală. Efecte favorabile au și anabolizantele (Madiol, Naposim), precum și fizioterapia efectuată sub strict control medical.

COMANDANDARE IOAN — București: 1) **Aerofagia** (aero-aer, phagein = a mânca, deci a mânca aer) este o manifestare cu caracter neurovegetativ, caracterizată prin înghițirea unor cantități mari de aer o dată cu saliva sau cu alimentele rapid ingerate. Ea provoacă distensia stomacului prin gaze, însoțită de jenă abdominală, balonare, eructații, iar radiologic prin mărirea pungi cu aer a stomacului. Preventiv se recomandă mese mici, fracționate, alimentele fiind mincate încet, cu gura închisă, fără a bea în timpul mesei. Ca medicație: Triferment, un drajeu în cursul mesei, Mexaform sau Carbo medicinalis, 1 cpr. după fiecare masă principală. 2) Toate aceste tulburări cardiace nefiind organice, ci pe un fond neurovegetativ, probabil că vor dispărea cu vârsta, cu condiția evitării oricărui efort fizic excesiv. 3) A fost desigur o criză de cistită acută, favorizată de o suprainfecție microbiană, care a cedat la Eritromicină, antibiotic cu aspect larg.

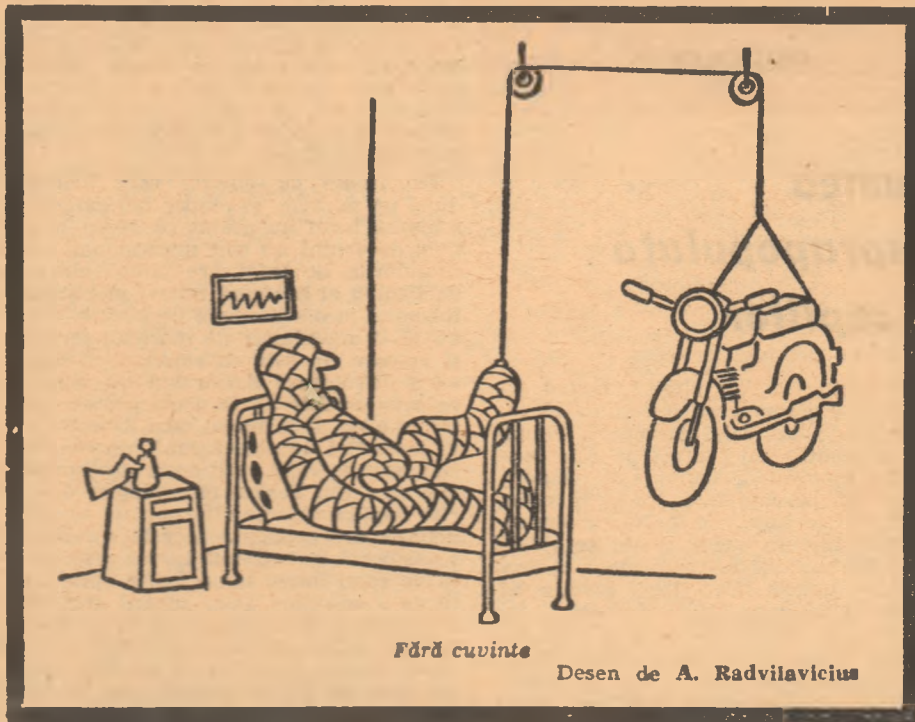
OEDIP — Rm. Vilcea: 1) La vârsta dv., când arterioscleroza este un proces fiziologic, variațiile tensionale sînt posibile, iar 16/8 este limita superioară a unei T.A. normale. Tulburările cerebrovasculare impun medicația foarte bună ce vi s-a recomandat, la care puteți adăuga Tarosin și eventual Hydergine-Sandoz, în cure periodice. Recidivele hidartrozei reumatismale impun reluarea sub control medical a tratamentului cu Ketazon, Fenilbutazonă sau — mai bine — cu Indocid (indometacină).

ROZALIA B. — Bălești, jud. Dolj: 1) Cîteva hipotensive energice sînt Hiposerpil, Hipazin și Hipopresol, care trebuie administrate asociate cu Agozol sau cu Hydergine-Sandoz. 2) Rezultatele analizelor sînt normale. În colita cronică, în afara regimului alimentar veți lua Mexaform, 1 cpr. după fiecare masă. 3) Trebuie să consultați un ginecolog atît pentru tulburările de ciclu, care reclamă un tratament hormonal, cît și pentru secreția a cărei natură se cere a fi diagnosticată neîntîrziat. 4) După probele hepatice, este într-adevăr o **hepatită cronică**, care necesită o dietă bogată în protide, glucide și vitamine și redusă în grăsimi; sare redusă la 4-6 g/zi, alcoolul sub orice formă complet suprimat. Ca medicație: vitamina B₁₂, sau Rovitrat, Complex B, Carbicol, Pantotenat de calciu, Naposim.

IVAN LUCIANA — Vălenii de Munte, jud. Prahova: Singurul medicament anti-obezitar indicat pentru dv. este Gastrofibrin, anorexigen de origine animală, (pulbere de fibrină purificată și uscată). Se administrează 4-5 cpr./zi, într-o doză unică cu puțină apă. Momentul administrării trebuie să coincidă cu apariția senzației de foame. În cazul cînd, după aproximativ o oră senzația de foame nu a dispărut complet se mai pot administra încă 2 comprimate.

DINCA ANGELA — com. Teslui, jud. Dolj; **RYBAK I. BOGDAN** — Pitești; **HUTAN** — București: **Transplantarea oculară** se practică în mod curent în cadrul Clinicii oftalmochirurgicale Filatov din Odesa, căreia vă puteți adresa personal sau prin intermediul Crucii Roșii a R.S.R.

(Continuare în pag. 11-a)

Fără cuvinte

Desen de A. Radvilavicius

TEMĂ DE SEZON

„Insolația” ochilor

Sîntem dornici de soare și de-abia așteptăm minunatele zile care să ne permită să ne expunem razelor sale binefăcătoare. Dar acest lucru nu trebuie făcut oricînd și oricum.

O problemă este aceea a ochelarilor. Purtîndu-i, riscăm să căpătăm la baza nasului și în jurul ochilor o zonă mai palidă decît restul feței. Și atunci, stimulate cititoare, puneți ochelarii în geantă sau în buzunar și oferiți soarelui o brajii descoperiți.

Cîteva ore mai tîrziu încep să vă suferă ochii. Ei devin roșii, lăcrimează. Abia puteți întoarce privirile la dreapta sau la stînga. Pleoapele sînt atît de umflate și închise la culoare, de parcă ar fi întîlnit în cale un pumn solid și... nedorit. Suferiți de ceea ce se cheamă o „insolație” a ochilor.

Pentru a calma arsurile, aplicați pe pleoape comprese cu esență de ceai o

Expunerea la soare: un lucru care nu trebuie făcut oricînd și oricum

blîșnuit sau cu ceai de mușețel. Calmați durerile globilor oculari folosind instilații cu Extract total de ochi (E.T.O.). Dacă iritația persistă totuși, consultați un medic oftalmolog, care vă va prescrie un colir pe bază de cortizon și durerile nu vor mai fi decît o amintire neplăcută.

Data viitoare însă dați dovadă de mai multă precauție. Nu stați prea mult timp cu fața spre soare. Întorceți-vă din cînd în cînd cu profilul spre soare și stați cîte cinci minute de fiecare parte. Acest mod de expunere are avantajul că nu oferă soarelui părțile cele mai sensibile ale feței: nasul, pomeții obrazului și, mai ales, ochii cu pleoapele, pe care soarele le „prinde” chiar cînd sînt închise, fără să mai vorbim de lumina prea tare, care vă face să le strîngeți, ceea ce provoacă apariția unor dîre albe în colțurile ochilor.

Înainte de a sta la soare aplicați în jurul ochilor o cremă grasă, care va forma un fel de ecran și îi va apăra. Masați nu numai pleoapele, ci și arcadele sprîncenelor unde pielea este foarte fină.

Nu citiți în plin soare, nici măcar cu ochelari, chiar folosind cunoscuta metodă de a pune deasupra paginii un plastic transparent de culoare galbenă.

Nu va servi la nimic, deoarece albeala paginilor reflectă razele soarelui.

Dacă aveți ochii sensibili, nu arborăți orice fel de ochelari, ci numai ochelari de foarte bună calitate. Sticla de calitate proastă se zgîrie și prin aceste zgîrieturi pătrund razele ultraviolete. Acestea irită retina și atunci veți fi amenințate nu numai de o insolație, ci și de o conjunctivită durabilă și extrem de dureroasă.

URGENTE

Tratamentul arsurilor

Arsurile sînt destul de frecvente și, în majoritatea cazurilor, se produc din cauza lipsei de atenție cu care sînt manipulate lichidele fierbinți, instrumentele care vin în contact cu focul sau aparatele ce se incing electric. Arsurile sînt foarte dureroase, chiar atunci cînd afectează suprafețe mici de piele. În cele ce urmează ne vom ocupa, în mod succint, de arsurile care nu afectează mari porțiuni ale epidermei și nu reclamă decît un complicat tratament spitalicesc.

Cercetări recente, făcute asupra unor cobai, au dus la constatarea că, lăsate la aer liber, fără tratament, fără pomizi, fără bandaje și fără dezinfectante, rănile suferite prin arsuri se cicatrizează mult mai repede și în foarte bune condiții.

Concluzia care se impune este deci că, dacă suferim o arsură ușoară, să nu ne repezim imediat la tubul cu Jecolan, Jecozinc sau Locacorten, cel mai bun lucru fiind să... nu facem nimic. Căci micile arsuri, chiar cele mai profunde, se vindecă mai repede dacă sînt lăsate în contact cu aerul.

În gospodărie se întîmplă uneori ca lichide fierbinți (apă clocotită, lapte etc.) să se reverse peste mîini, picioare sau alte părți ale trupului. Tratamentul medical al unor asemenea accidente este dureros, îndelungat și adesea rămîn cicatrici sau pete care nu mai dispar niciodată. Există însă un tratament deosebit de eficient, foarte rapid și la îndemîna fiecăruia.

Ceea ce se cere este numai să avem în casă o cantitate suficientă de spirt curat pentru a începe imediat tratamentul. Mîinile sau picioarele atinse de lichidul fierbînt sînt bîgate într-un vas conținînd o cantitate suficientă de spirt, ca să acopere partea opărită. Această baie de spirt trebuie să dureze atîta timp (de obicei cîteva ore) pînă cînd durerea încetează. O dată ce durerea a încetat, semnele lăsate de opărire dispar fără nici o urmă și porțiunea de piele opărită nu se va mai deosebi deloc de porțiunile nelezate.

La suprafețele de corp ce nu pot fi îmbăiate se aplică, cu delicatețe (pentru ca pielea să nu se detașeze), comprese care trebuie mereu schimbate, după ce au fost bine îmbăiate în spirt. După ce durerea dispăre, vindecarea este de obicei tot atît de completă ca la mîinile sau la picioarele care au fost introduse într-o baie de spirt de 90-96°.

Este bine deci să avem în casă o cantitate suficientă de spirt care să permită un tratament imediat și eficient.

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap esc
, esculap esculap esculap
;culap esculap esculap escu
ip esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

STOMATOLOGIE

Pot fi grefați și dinții!

Rar se mai văd astăzi oameni fără dinți, cu gura desfigurată într-un mod caracteristic, care le alterează fizionomia. Proteza dentară este accesibilă oricui, fără a fi totuși suportată ușor de toată lumea. Noroc că în ultimii ani stomatologia a făcut un nou mare salt înainte, perfecționînd metoda implantării grefelor dentare.

Autogrefa (repunerea în gingia pacientului a propriului său dinte) se numește reimplantare. Atunci cînd dintele provine de la un donator străin, operația se numește transplantare. Iar în cazul cînd trebuie găurit maxilarul pentru a plasa o grefă se vorbește de implantare.

Să luăm ca exemplu un copil de 12 ani care cade și pierde un incisiv. Copilul are însă buna inspirație și nu aruncă dintele, ci îl aduce acasă. Unul din părinți, de obicei mama, îl spală și îl curăță, duce copilul la dentist și acesta procedează la dezinfectarea dintelui rămas intact, apoi îl repune în alveola sa și îl fixează prin ligamente speciale de cei doi dinți alăturați. Dintele își redobîndește foarte repede vitalitatea și devine tot atît de solid ca și înainte de accident. În acest caz nu există riscul respingerii dintelui de către organismul copilului, deoarece este vorba de propriul său dinte. Este vorba de o reimplantare.

La anumite persoane se întîmplă ca un dinte, în loc să crească normal spre exteriorul gingiei, să rămînă inclavat în interiorul ei. Dentistul este obligat să-l elimine, însă nu trebuie să-l arunce. Ci să-l conserve într-un mediu convenabil, nu mai mult de cîteva zile. Dacă în acest interval se prezintă un pacient cu un canin cariat a cărui extragere se impune, va grefa în locul acestui canin, în alveola proaspăt deschisă, caninul extras primului pacient.

Cum e greu, însă, a avea întotdeauna la îndemînă dinți umani în scopul implantării lor, stomatologii au încercat înlocuirea lor prin dinți de vițel sau de cal, ajustați în mod adecvat. Un chirurg stomatolog a avut ideea de a folosi chiar dinți de porc, intrucît acest mamifer are o dentiție foarte apropiată de a omului. Rezultatele obținute au fost în totul comparabile cu cele obținute cu dinți umani.

O recentă perfecționare tehnică va ameliora pare-se, în mod considerabil pronosticul grefelor dentare. Operația constă în încorporarea unei tije metalice în axul canalului dintelui. Această implantare mixtă — biologică și artificială totodată — pare a fi mult mai durabilă decît cea a unui dinte simplu.

Adversarii implantelor metalice afirmă că aceste operații constituie o sursă permanentă de infecții în gura pacienților. Partizanii lor susțin însă, dimpotrivă, că între tija metalică și os se constituie un țesut rezistent care contribuie la fixarea implantului. Constatarea curentă a acestui fenomen s-a făcut adeseori cu ocazia scoaterii de schije sau gloanțe rămase mult timp în organism. Dacă apare, însă, un abces însoțit de supurație, se înțelege de la sine că implantul trebuie înlăturat.

Dacă operația reușește sub toate aspectele, se obține un implant de un înalt nivel estetic, care nu suferă comparație cu celelalte tipuri de proteze deoarece implantele dentare sînt absolut invizibile.

SPANIA

Duminică în Plaza de toros

În duminica aceea Plaza de toros din Madrid clocotea ca un riu care trece peste praguri. Grupuri de aficionados dezbăteau șansele toreadorilor, făceau pronosticuri și pariuri. Pe măsură ce acele ceasornicului se apropiau de ora 18 patimile se dezlănțuiau tot mai puternic. Pedanteria nu-i caracterizează pe spanioli, dar corrida e o excepție. Ea trebuie să înceapă la oră fixă, să dureze exact două ore și fiecare taur trebuie ucis la sfârșitul unei reprize de 20 de minute.

Numele lui Tabalo Vargas apăruse pe afișe abia cu un an înainte, dar faima neînfricatăului tânăr de 20 de ani care evoluase la început în arenele din Sevilla, Teruel și Cordoba răzbișe și în

leschide corrida. Apoi cuadrilla a ieșit din arenă și porțile s-au închis în urma ei. După ce s-a inclinat în fața celor patru tribune, Vargas s-a apropiat de loja centrală unde se afla juriul. Ajuns în fața ei a ridicat, cu un gest tradițional, mâna dreaptă arătând astfel că închina primul taur membrilor juriului și că cerea permisiunea de a începe lupta. Din lojă a început să fluture o batistă albă, semn că i se îngăduia să deschidă corrida.

În arenă a intrat aproape numaidecât un taur furios care, cu coarnele-i de jumătate de metru aplecate înainte, s-a năpustit în galop drept spre toreador. Cu o mișcare grațioasă Tabalo s-a tras spre dreapta și meteorul negru a zbu-

rat și-a coborât coarnele. Tot trupu-l, gata de atac, tremura de încordare. Și în chiar ultimul moment, când matahala neagră voia să-și îndrepte ucigătoarea-i lovitură spre muleta ce i se agita în fața ochilor, Tabalo i-a înfipt spada între omoplași.

Lovitura a trecut pe lângă inimă. Ur-lind de durere, fiara s-a repezit înainte. Toreadorul s-a ferit abil și a început iar să se miște cu pași de dans. Dar înainte de a primi din mina juriului o altă spadă el trebuia s-o scoată din trupul animalului pe cea dintâi. Așa cer regulile jocului și Tabalo s-a achitat magistral de această misiune. După ce a descris un arc de cerc, spada s-a înfipt cu un clinchet ușor în nisip.

Înarmat cu noua spadă, Tabalo și-a reluat poziția de luptă. Trebuia să-l silească pe taur să plece capul și să-și expună greabănul unei noi lovituri. Muleta matadorului flutura fără oprire prin fața colosului negru, care o privea de parcă nici n-o vedea, căci ochii îi erau pironiți asupra toreadorului.

— Foarte primejdios taur, a rostit la un moment dat un bărbat din tribună. Nu cred că un toreador încercat ar accepta să lupte cu un asemenea animal. Dar acest tânăr trebuie să cucească arena madrilenă.

Încercând să-l smulgă pe taur din pasivitate Tabalo Vargas îi flutura prin fața botului muleta imbibată de sînge, iar la un moment dat s-a apropiat nepermis de mult de el. Punîndu-și brusc în mișcare coarnele, fiara s-a repezit fulgerător, fără a ține seama de muleta, la toreador și l-a doborât la pămînt. Ca o limbă de foc muleta a sărit în aer și, căzînd la pămînt, l-a acoperit ca un giulgiu pe toreador. Taurul a început să izbească cu picioarele în om. Publicul exulta. Peonii au început să agite muleta în jurul taurului, iar toreadorul Antonio Fernandez s-a repezit în ajutorul prietenului său.

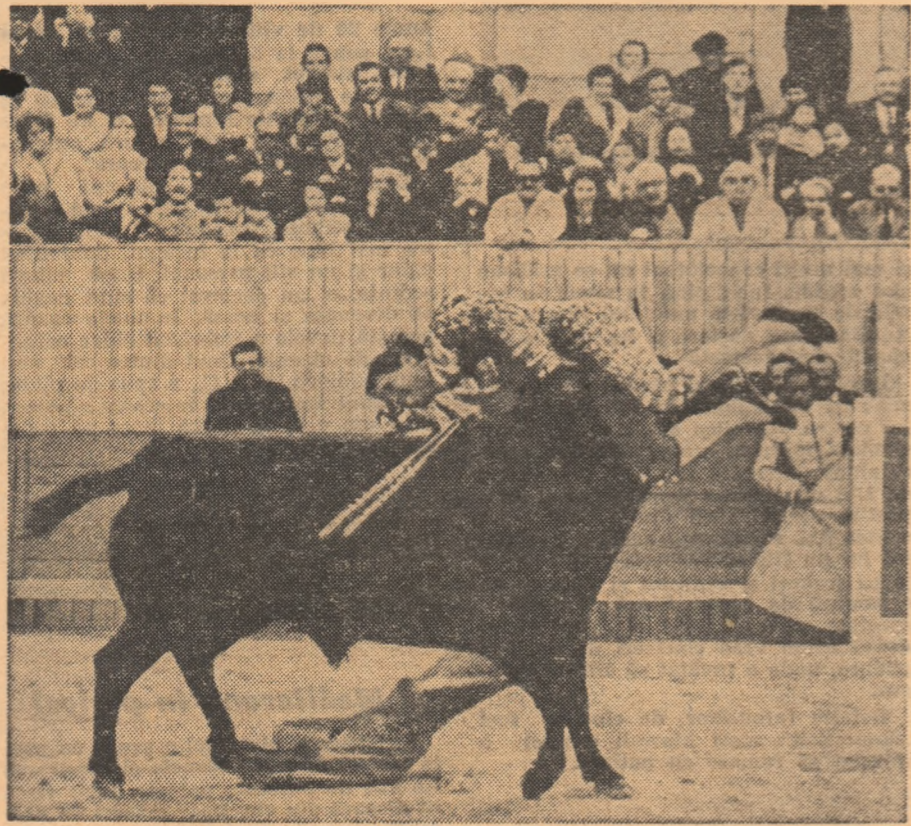
— De ce nu ucide taurul? — am întrebat nedumerit.

— Numai Tabalo Vargas îl poate ucide, nimeni altcineva. Altminteri ar trebui să-și ia adio de la arenă.

Fără a-i băga în seamă pe peoni, taurul s-a lăsat puțin pe picioarele din spate și apoi și-a repezit coarnele în toreador.

... Lîngă una din tribunele arenei există un mic spital, unde sînt duși toreadorii răniți. Alături este o capelă. De la spital Tabalo Vargas a fost dus la capelă.

N. Taratorin

Un moment dramatic...

Plaza de toros din Madrid. Și iată că acum urma debutul lui în această arenă principală.

Imediat ce orchestra a intonat primele acorduri, pe porțile larg deschise ale corral-ului (în spaniolă curte N.R.) s-a ivit cuadrilla: în față toreadorii în cămășe cu firet auriu, urmași de banderilleros (toreadori care ațîță taurul cu banderile). Apoi au intrat peonii, care au obligația să înfurie cit mai mult taurul, iar în clipele de primejdie să atragă minia acestuia asupra lor pentru a apăra viața toreroului. În urma peonilor veneau picadorii, cu caii protejați, ca și ei, de niște platoșe metalice și acoperiți cu niște pleduri groase. În sfârșit, cuadrilla era încheiată de un atelaj de catiri, care trebuia să scoată din arenă leșul taurului.

În acordurile puternice ale unui marș cuadrilla a defilat solemn în arena acoperită de nisip auriu și scaldată în razele soarelui. În extrema stîngă se afla Tabalo Vargas. El avea cîntea de a

rat pe lîngă el. Apoi toreadorul s-a îndreptat cu pași de dans spre uriașul dezlănțuit. Taurul și-a plecat iar coarnele, urmărindu-și cu luare aminte adversarul și, cînd îl mai despărteau de el numai doi-trei pași, s-a năpustit din nou încercînd să-l ridice în coarne pe toreador; acesta, însă, a evitat cu artă ciocnirea, trăgîndu-se cînd la dreapta cînd la stînga. La un moment dat, însă, animalul s-a întors brusc și era cit pe ce să-l imobilizeze pe Vargas lîngă gardul arenei. Dar Tabalo a făcut un salt fantastic printre coarnele taurului, a luncat pe o latură a acestuia, după care și-a reluat dansu-i primejdios. S-a auzit un sunet de goarnă și imediat s-a ivit, din locul ferit unde se adăpostea, un peon. Taurul s-a repezit la el, iar toreadorul s-a depărtat, însoțit de ropote de aplauze, pentru a se odihni puțin. Aproape în același timp în arenă au intrat și picadorii. Taurul furios s-a repezit spre cai, iar picadorii încercau să-l nimerescă cu lovituri de sulite în greabăn, spre a-l face să piardă cit mai mult sînge și a-i slăbi puterile. Cunosătorii spun că viața toreadorilor atîrnă în mare măsură de măiestria picadorilor.

Curînd s-a auzit din nou un sunet de trompetă. Picadorii au ieșit din arenă, iar în locul lor au intrat banderilleros abili. Fiecare din ei avea cite două banderile — niște sulite de oțel, de circa un metru. Banderila se termină cu un vîrf ascuțit ca la harpon, care o împiedică să iasă din greabănul taurului. Taurul s-a repezit spre unul din banderilleros, dar acesta s-a eschivat și, cu o mișcare bruscă, puternică, l-a vîrit o banderilă în spate. Fiara s-a oprit în loc, ca încremenită, apoi a început să miște capul încercînd să zvîrle cu coarnele banderila, dar aceasta era bine înfiptă.

În clipa aceea, în arenă a intrat iar surizătorul Tabalo Vargas. I s-au înmînat o muleță și o spadă lungă de un metru, cu vîrful ușor îndoit. Sosise clipa loviturii hotărîtoare. Vargas a luat poziția necesară: țînînd muleta aproape de pămînt, iar spada în dreptul ochilor, țîntea spre greabănul fiarei. Privind fix, parcă fascinat muleta, tau-

de eliberare națională din țările arabe a cuprins și Kuveitul, care în luna 1961 și-a dobîndit independența.

Dar încă înainte de asta, în viața țării s-a petrecut un mare eveniment și anume, în 1946, în deșert a erupt prima sondă de petrol. Kuveitul avea atunci numai 80 000 de locuitori. Descoperirea zăcămintelor de petrol a schimbat totul: în 1957 numărul locuitorilor a ajuns la 200 000, iar în 1965, la 467 000, pentru ca astăzi populația țării să treacă de 750 000 de locuitori. Acum două decenii încă kuveitani mai trăiau în corturi și se deplasau călare pe catiri sau cămile. Astăzi au case climatizate și automobile ultramoderne, televizoare etc. Capitala, El Kuveit, a devenit un oraș de oțel, sticlă și beton, un oraș cu turnuri înalte și moschei noi, vile splendide și șosele asfaltate.

Această rapidă transformare a reclamat, evident, un aflux de populație din afară; într-o bună zi însă s-a constatat că majoritatea populației kuveitane e alcătuită din străini, în timp ce băștinașii reprezentau numai 47 la sută din totalul ei. Drept care au fost impuse restricții la dobîndirea cetățeniei; acum pot dobîndi cetățenia numai be-diinii care își pot dovedi originea kuveitană prin legături tribale sau, de pildă, prin cunoașterea amplasării vechilor puțuri și pășuni.

Străinii care vin să lucreze în Kuveit trebuie să aibă viză de intrare, un contract de muncă pe un termen de cel puțin doi ani și o recomandare. Există îngrădiri și pentru oamenii de afaceri străini: pămîntul, casele, întreprinderile nu pot fi proprietate străină. Străinii nu pot cumpăra pămînt și nici chiar un apartament. Taxele vamale nu depășesc 5 la sută din valoarea mărfii și sînt percepute numai la obiectele de lux, dar companiile străine pot plăti impozite care se ridică pînă la 50 la sută din beneficii. Cu toate acestea, în Kuveit există și acum mulți străini.

Spre deosebire de majoritatea țărilor în curs de dezvoltare, Kuveitul dispune de mari capitaluri pe care le plasează în străinătate, în special în Anglia. În ultimul timp se observă totuși tendința de a le deplasa în S.U.A. sau Elveția, unde se pot obține dobînzii mai mari.

Kuveitul are unul din cele mai mari venituri medii pe cap de locuitor din lume. Țara nu are datorii externe, nici interne, și nu depinde de loc de credite străine. Toate acestea au fost făcute posibile grație faptului că Kuveitul produce circa 20 la sută din tot petrolul extras în lumea capitalistă, împrejurare care-i determină toată existența. Încît se poate spune că, așa cum Egiptul antic era socotit un „dar al Nilului“, Kuveitul este un dar al petrolului.

Învățămîntul este gratuit. În 1936 erau numai 600 de elevi; anul trecut au fost recenzați 171 000. Peste 1 000 de tineri studiază în străinătate. Kuveitul acordă un sprijin substanțial în materie de învățămînt emiratelor vecine din Golful Persic.

Aurul negru este forța țării, iar lipsa de apă potabilă principala-i slăbiciune. În sud au fost descoperite, e adevărat, cîteva lacuri subterane, dar cu apă sărată. De aceea necesarul de apă în continuă creștere al țării este acoperit de mari uzine de desalinizare a apei de mare.

Kuveitul încearcă să diversifice gama producției sale industriale: astfel au fost construite fabrici de conserve (Kuveitul exportă în special conserve de crevețe), de ciment și cărămizi, de țevi etc. Există proiecte pentru triplarea producției de energie electrică, pentru construirea unei conducte de apă din Irak (în vederea dezvoltării agriculturii și a creșterii animalelor) și pentru crearea unor noi ramuri industriale.

(După „Za rubejom“)

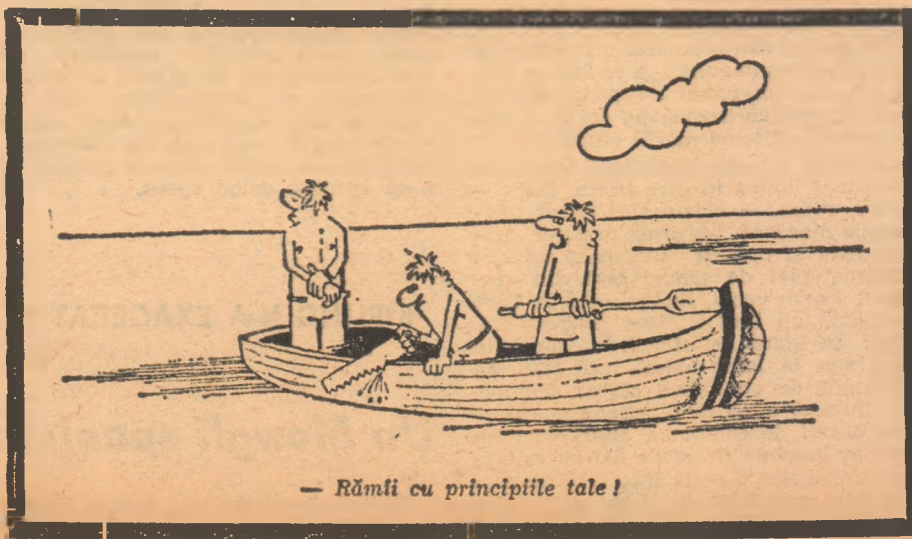
KUWEIT

Un dar al petrolului

La începutul secolului XVIII, alungat de secetă și sărăcie, tribul anaza și-a părăsit locurile de baștină din Nedj și, străbătînd Peninsula arabică, a ajuns pe țărmul Golfului Persic. Cum nomazilor le-au plăcut apele albastre ale golfului, au hotărît să se stabilească acolo. Cel dintîi emir al Kuveitului, provenit din dinastia As-Sabah (care se află și acum la cîrma țării), s-a urcat pe tron în 1756. Numele statului vine de la cuvîntul „kut“ — „fort“.

Beduinii de altădată s-au transformat repede în navigatori și au început să se aventureze în bărcile lor cu pinze (construite fără un cui), numite „sambuki“, spre Africa și India.

Mult timp Kuveitul a fost posesiune turcească. Dar în 1899 emirul a semnat „un tratat de prietenie“ cu Marea Britanie, care a transformat țara în protectorat englez. După cel de al doilea război mondial, înțelegerea mișcării

— Rămii cu principiile tale!

O LUME DE SEMNE ȘI...

Semnele
în lume

„Acum cîțiva ani, am coborît din avion la Moscova. M-am îndreptat fără nici o ezitare spre locul de unde mi-am luat bagajele, apoi spre controlul pașapoartelor și vamă, după aceea la sucursala de pe aeroport a Băncii de Stat a U.R.S.S. și, în cele din urmă, spre stația de taxiuri, de unde o mașină m-a dus la hotel. Toate acestea fără să știu un cuvînt rusește și deși sînt incapabil să descifrez alfabetul cirilic“.

Autorul rîndurilor de mai sus, americanul Henry Dreyfuss, este un entuziast admirator al modului cum e utilizat în U.R.S.S. limbajul semnelor. Grație lor, el a putut să se descurce atît de ușor în împrejurarea citată: toate etapele parcurse erau indicate prin simboluri convenționale.

Dar orice automobilist trebuie să cunoască astăzi graul indicatoarelor de pe marginea străzilor și șoselelor, iar lectura lor trebuie făcută într-o fracțiune de secundă, indiferent de naționalitatea și limba maternă a celui aflat la volan. Acesta, de altfel, are de a face cu semne și în propria sa mașină — pe butoanele ștergătoarelor de parbriz și ale farurilor sau în cadrul tabloului de comandă, unde se aprind beculțe de diverse culori.

De altfel, chiar dacă voiajează cu trenul sau pe jos, turiștii trebuie să fie familiarizați cu un cod care exclude literele: o mîna ieșind printr-o spărtură avertizează pe trecător despre subțiri-mea gheții, în vreme ce un alt desen foarte explicit sugerează primejdia pietrelor rostogolindu-se pe povîrnișuri (desenele 1 și 2) Două siluete despărți-

te printr-o masă de-asupra căreia e suspendat un semn de întrebare indică un birou de informații, iar o fetiță care-și duce mîinile la ochi, într-un gest de disperare, arată că acolo sînt aduși copiii care s-au rătăcit de părinți (desenele 3 și 4).

Și în transporturile de mărfuri, simbolurile au un tot mai larg cîmp de acțiune. Dacă nostimul pinguin cu pașion la gît se traduce prin: „a se păstra la rece“, umbrela de care se izbesc stropii de ploaie recomandă, la fel de clar; „a se păstra într-un loc uscat“ (desenele 5 și 6). Tot astfel, o diago-

nală groasă care desparte un pachet de discul soarelui spune: „a se feri de căldură“, iar un pahar cu picior (întreg sau spart) avertizează pe cei în cauză despre fragilitatea mărfii respective.

Așadar, semnele invadează tot mai insistent lumea în care trăim. Dar — să nu uităm! — ele nu sînt totuși o invenție modernă. La urma urmelor, matematica și muzica utilizează un cod internațional de semne încă din vremuri foarte vechi. Simbolurile de dată recentă au însă o mare importanță. Căci, în afară de utilizările amintite mai sus, în lume există încă 800 de milioane de analfabeți cărora semnele le ajută să pună în funcțiune mecanisme destul de complexe. După cum nu încapă îndoială că micile dar sugestivele desene sînt o certă trăsătură de unire între cele 5 800 de limbi și dialecte vorbite pe întreg globul.

— Bine ați venit, drăguților!

Foto: M. Bavanauskas (A.P.N.)

SOMNOROASE PĂSĂRELE

Berzele dorm
în zbor

La Tanger a avut loc recent un congres de ornitologie în cadrul căruia s-au făcut interesante comunicări asupra migrației berzelor toamna. În primul rînd a fost infirmată părerea foarte răspîndită că, înainte de a pleca în lungile lor călătorii, berzele caută să doarmă cît mai bine.

Dimpotrivă, cu cîteva săptămîni înainte de a-și lua zborul spre țările calde, păsările sînt atît de cuprinse de „febra plecării“, încît se agită chiar mai mult decît de obicei și mai mult decît oamenii care își pregătesc geamantanele pentru concediu. În această perioadă berzele pierd din greutate și numai rareori se întîmplă să-și abandoneze „treburile“ pentru a ațipi puțin.

Cum s-a putut afla însă dacă păsările dorm sau nu în zbor? Ornitologii știu în general cîte bătăi pe minut are o inimă de barză în stare de veghe și cîte cînd dorm. Căutînd răspunsul la întrebarea de mai sus, un grup de cercetători au fixat pe pieptul a trei berze gata de a-și lua zborul spre țările calde aparate miniaturale care să le înregistreze activitatea inimii, circulația sîngelui și bătăile aripilor în zbor. Indicațiile aparatelor au fost transmise tot timpul la bordul unui avion care zbura în apropierea stolului de berze. În felul acesta, cercetătorii au aflat, cu mirare, că păsările dorm sau cel puțin ațipesc în timpul zborului.

„Dormitoarele“ lor de campanie se află în mijlocul triunghiului, cunoscuta formație de zbor a berzelor. Cînd pasărea închide ochii, azul ei se ascute instinctiv. Din față și din spate răzbat pînă la dînsa sunetele care indică direcția și înălțimea de zbor a stolului. În aceste condiții o pasăre are nevoie de numai zece minute de somn pentru a-și reface puterile, după care, odihnită, trece în „fruntea“ stolului sau în coada lui, iar locul de odihnă este luat de alta.

Capacitatea păsărilor de a dormi în zbor depinde, firește, de cîteva factori dintre care cei mai importanți sînt: forța vîntului, cantitatea de hrană consumată de păsări în cursul călătoriei și temperatura aerului.

Dar o dată ajunse în Africa, temerarele păsări sînt atît de extenuate, încît primele 4—5 zile sînt abătute și n-au aproape deloc apetit.

KIPLING N-A EXAGERAT?

Un Mowgli spaniol

Mulți oameni de prin partea locului jurau că-l văzuseră „cu ochii lor“, dar

și mai mulți concetățeni nu se grăbeau să-i creadă, încît pînă la urmă în saatele de la poalele muntelui Sierra del Aquila luase naștere o legendă, o legendă controversată.

Intr-adevăr, lucrul părea greu de admis: un om sălbatic în Europa secolului nostru. Și totuși așa stau lucrurile. Ciudata făptură, inzeștrată cu o musculatură puternică și avînd o înălțime de 1,25 m. a fost recent găsită și adăpostită de călugării din Villena, un orașel din regiunea Alicante. Protejatul lor nu știe să vorbească, se hrănește cu ierburi și rădăcini și doar pe o ramură de copac. Etnologii spanioli socotesc că, copil fiind, el a fost abandonat acum vreo cincizeci de ani în pădure, unde a învățat să trăiască singur.

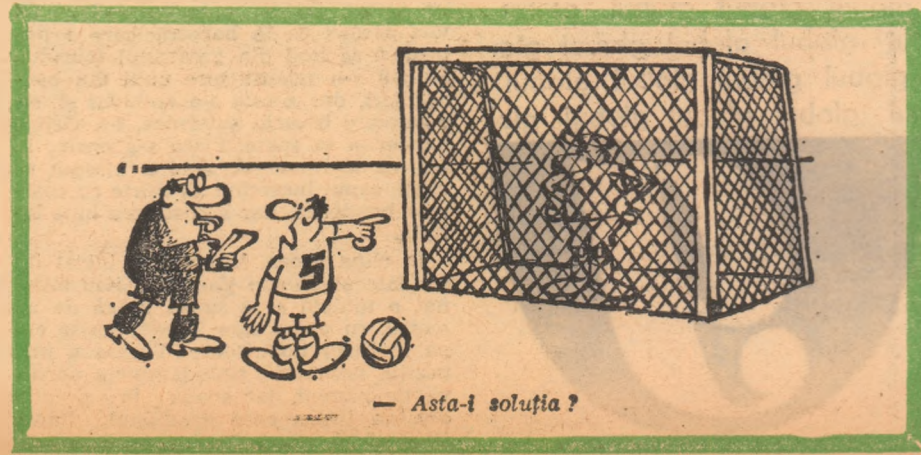
Detaliu tulburător, de cînd a fost „domesticit“ acest Mowgli spaniol a început să fumeze cu patimă.

SE POATE ȘI AȘA

Hipnotizatorul
predă desenul

Se poate învăța desenul sub stare de hipnoză? Deși surprinzător, răspunsul este afirmativ. Dar desenul poate fi învățat și normal, cu mijloace tradiționale! Atunci la ce bun hipnoza? Explicația ne-o dă dr. Raikov. După cum afirmă el, somnul hipnotic garantează reușita cea mai evidentă și mai rapidă în învățarea acestei discipline. Starea de hipnoză permite sugerarea către subiect a unor noi simțăminte, accelerarea sau încetinirea prin sugestie a ritmului activității cardiace, ridicarea cu 2—3 grade a temperaturii mîinilor, ascuțirea atenției, ameliorarea vederii.

Mai mult, hipnoza permite să se acționeze în adîncime asupra psihologiei individului, să i se stimuleze și dezvolte aptitudinile creatoare. Ea poate, în fine, revela aceste aptitudini creatoare, chiar dacă ele sînt ținute „în rezervă“. „Pentru a pune în evidență dispoziția pentru desen am realizat, arată dr. Raikov, o serie de experiențe pe un număr de studenți, a-

— Asta-i soluția?

„ varia
ia varia varia v
a varia varia varia v
varia varia varia varia v
aria varia varia varia var
a varia varia varia varia v
aria varia varia varia varia v
ia varia varia varia varia v
varia varia varia varia varia

nume 20 de viitori fizicleni, pe care l-am supus la 5—20 ședințe. Pînă a-fă tunci, nimeni dintre ei nu se simțea atras de desen. Dar, metamorfozați în desenatori grație hipnozei, ei au început să deseneze după natură, ameliorîndu-și rezultatele pe parcurs“.

După cum e firesc, subiecții n-au vădit dispoziții egale, dar, ajunși la ultimele ședințe, desenau cu totii simțitor mai bine ca la început, dobîndind chiar și un stil personal. După cîteva ședințe, ei au declarat că simt nevoia să deseneze și acasă. În unele cazuri, această nevoie a îmbrăcat chiar caracterul de obsesie. Unul dintre cei mai buni subiecți, Alla C., a spus de pildă: „Desenul îmi ocupă întreaga gîndire; cum am o clipă liberă încep să desenez, să pictez“.

CALEIDOSCOP

Mediterrana în pericol

Din păcate, sînt multe șanse ca peste 25—30 de ani oceanele și mările să fie atît de puternic poluate, încît viața să dispară din ele. Doar măsuri de protecție urgente le mai pot salva, afirmă cunoscutul oceanolog prof. dr. Jacques Piccard.

Prof. Piccard citează, printre zonele cele mai periclitate, Adriatica și în general Mediterana, în apele căreia sînt deversate anual circa 10 milioane tone de petrol și reziduuri provenite din ardere, 5 000 t mercur și mari cantități dintr-alte substanțe chimice care împiedică dezvoltarea planctonului, principală hrană a faunei marine.

Geologii colaborează
cu termitel

Pentru a-și umezi „locuințele“, termitelile pătrund uneori chiar zece de metri sub pămînt pînă ce ajung la apa adunată în fisurile rocilor. Pe măsură ce își sapă galeriile de acces la sursa de apă, ele depozitează materialul excavat în termitiera care se înalță deasupra solului. Analiza mineralogică a probei luate din termitiere poate deci furniza date despre mineralele pe care le adăpostește subsolul pe o zonă destul de mare. În regiunile locuite de aceste furnici, cărora pînă acum nu li se cunoșteau decît funcții distructive, geologii au început să facă foraje de prospecțiune pe baza datelor furnizate indirect de termitel. Primele rezultate sînt încurajatoare: subsolul conține efectiv minereurile găsire în termitiere. Rămîne de văzut dacă depozitele sînt destul de bogate pentru a fi exploatare.

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

BOLNAVUL 64 — Făgăraș : Oxiuri este o boală parazitară provocată de viermele intestinal *Enterobius oxiurus vermicularis*. Parazitul trăiește în intestinul omului. Femela depune ouă în regiunea anală provocând un prurit intens. De aici ouăle pot trece ușor pe mâinile și sub unghiile bolnavului, în cursul scărpinatului, și apoi pe alimente, gură, nas, la cei ce nu se spală pe mâini, ducând la autoinfestare. Tratamentul curativ se face cu Vermigal (Povan) 5-6 lingurițe/zi la adult sau cu Oxiuran 2 drajeuri de 4 ori/zi, timp de 7 zile, cu pauză de 7 zile, după care se repetă.

M. V. — Roșiorii de Vede : 1) Urciorul este un abces stafilococic al genelor, având adeseori ca fond o blefarită a perilor ciliari. Ca tratament, compresele umede cu ceai de tei sau apă boricată continuă și astăzi să fie considerate eficiente. Local se recomandă instilații zilnice repetate de 3-4 ori cu Colir cu sulfacetamidă și aplicații de unguent cu tetracilină sau de unguent oftalmic cu oxid galben de mercur 2 la sută, asociindu-se eventual Alfachimotripsină și imunizare prin anatoxină stafilococică 2) Nu aveți motive de îngrijorare, abcesul nefiind cancerigen.

TICU — Lupeni : 1) Citiți răspunsul dat sub M. V. — Roșiorii de Vede. 2) Limba geografică sau glosită exfoliativă marginală este o afecțiune în general nedure-roasă cu cauze nelămurite, ce se manifestă prin plăci roșii netede, mărginite de un chenar albicios, ușor proeminent, situate în zona periferică a dosului limbii; prin extindere ele ajung să conflueze, realizând zone al căror contur apare policiclic sau geografic. Tratamentul general, cu rezultate incerte, constă în vitaminoterapie cu complexul B, în special B₁₂, 15-20 fiole de 10 mg, o injecție/zi și pantotenat de calciu (20-30 fiole, 1/zi), vitamina C (1 1/2 g/zi), vitamina A (50 000-100 000 u/zi) în soluție uleioasă buvabilă sau injectabilă, extracte hepatice (Neohepar, Rovitrat). Local evitarea alimentelor iritante; gargarisme cu Romazulan; se vor evita pastele de dinți, preferindu-se pentru igiena bucală carbonatul de calciu. 3) Zăbăluța sau perleșul este o mică eroziune dure-roasă, localizată la comisurile labiale, de natură de obicei streptococică. Veți aplica unguent cu Tetracilină sau Synalar de 3-4 ori/zi; eventual, atingeri la 2 zile cu soluție de argint nitric 1-2 la sută,

după care veți aplica imediat unguetul cu antibiotic.

NELU — Oradea : O zicală din bătrini arată că „Nădușeala scoate boala”, iar alt proverb îi ține isonul „Lucrul face sănătate, trindăvia tot păcate”. Munca și satisfacția unei vieți utile pe plan social sint, și după noi, singurele leacuri ale bolilor inchipuite (nevroză astenică, cancerofobie, etc. etc.) însoțite de regretabile „ginduri negre” pentru cei numai 20 de ani pe care-i aveți.

ALEC — București : După simptomele pe care le acuzați, părerea noastră este că suferiți de o sinuzită cronică frontală cu complicații conjunctivale întreținută de factori alergizanți sau poate chiar de o deviație de sept. N-am înțeles clar pe ce examene se bazează diagnosticul de „hipoplazie a sinusului” (?). Oricum, e bine să vă adresați unui bun specialist O.R.L. din cadrul unei policlinici speciale.

LUCHIAN M. — Botoșani ; SUR E. PETRE — București : 1) Este vorba de o oboseală vizuală (astenopie), simptom foarte des acuzat de persoanele care „lucrează” cu cifre, exteriorizându-se prin tulburări ale vederii, cefalee după un efort ocular mai prelungit, ca și congestia permanentă a conjunctivei și pleoapelor. Ca tratament: repaus ocular, instilații în sacul conjunctival cu Extract total de ochi asociat eventual cu Alfachimotripsină care are un bun efect antiinflamator. 2) Impotriva fenomenelor de oboseală a memoriei: Lecitină vegetală, 3-4 lingurițe; Glutarom, 6-8 drajeuri/zi; eventual Gerovital, 22 fiole pe serie, o fiolă 1 m. la două zile; mai multe serii repetate cu pauză de 2-3 luni între ele.

M. DUMITRU — Galați : Prin noțiunea de deflorare se înțelege ruperea membranei himenale, ceea ce echivalează cu pierderea virginității. Acest mod de a considera himenul ca unicul semn al virginității nu este însă absolut. În unele cazuri, ce-l drept foarte rare, himenul poate să nu existe de la naștere, iar în altele ruperea lui se poate produce în afara oricăror relații sexuale, de exemplu, în unele traumatisme accidentale sau cu ocazia unor examene genitale imprudente, a unor practici contra naturii etc. Deflorarea se însoțește de o senzație dureroasă și de o hemoragie minimă (uneori doar câteva picături de sânge) care se oprește de la sine.

Administrația Asigurărilor de Stat reamintește tuturor deținătorilor de autovehicule — atît organizații socialiste cît și cetățeni — că, pînă la expirarea termenului de plata primelor la asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto, au mai rămas puține zile. Iată ultima zi de plată, fără majorări de întîrziere :

APRILIE						
L	M	M	J	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

APRILIE

26

MIERCURI

COOPERATIVA „ELECTROMETALICA“ PLOIEȘTI

Str. 23 August nr. 348
telefon 21 374

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ

- Cricuri hidraulice pentru ridicat autoturisme tip A și B de 3 to. și 10 tof.
- Cricuri hidraulice tip „Crocil” de 0.5-1 și 4 tof.
- Macara portabilă de 0,3 și 1 tof.
- Ridicător hidraulic pentru butoaie 0,5 tf.
- Platformă hidraulică de 0,4 to.
- Mașini de spălat tip industrial de 20 și 40 kg
- Storcător centrifugal — tip industrial
- Rampe metalice de 7 și 14 to, pentru spălat automobile
- Barăci din tablă ondulată 30 x 10 x 4 m
- Dulapuri metalice tip vestiar și arhivă
- Prese pentru lipit talpa la încălțăminte
- Căști coafură tip „Zefir”
- Aparat pentru pulverizat lacuri și vopsele
- Motoare monofazice de 0,4 kW
- Pompe pentru introdus valvolina în cutia de viteze
- Căști antifon
- Aparat reanimare

Magazinele de confecții ale cooperăției de consum oferă cumpărătorilor un bogat sortiment de confecții pentru copii.

I.S. „TEXTILA“

• GALAȚI •

B-DUL REPUBLICII Nr.158 TEL.12187-12188

PRODUCE:

Țesături din bumbac și celofibră, imprimate, uni, în desene și culori moderne și variate

Cine se aseamănă, se adună...

Contra fumatului

M-am deșteptat la cinci și jumătate și, ca de obicei, am început să tușesc gros, din ce în ce mai puternic.

— Ei, dar ce rasă e? a întrebat-o un vecin pe soră-mea care deretica în vestibul

— Cine?

— Ciinele.

— Nuu, e fratele meu, l-a lămurit ea. Fumează toată ziua ca un turc și dimineața tușește.

— Zău, parcă ați trăi în junglă, a observat atunci vecinul, în timp ce, din cauza enervării vădite, glasul îi devenea tot mai ascutit. De ce nu-l îngrijiți, de ce nu-l ajutați să se lase de fumat?

— Păi, nu știu cum!

— Vino după-amiază pe la mine.

Apoi am auzit trîntindu-se ușa de la intrare și sora mea a intrat în cameră ținându-și cu mîna marginile halatului ridicat.

— Să nu te duci nicăieri! Auzi? Ni-că-ieri, am răcnit, făcînd pe grozavul cu dînsa. Și, mă rog, cine-i tipul cu care ai stat de vorbă?

— Las-o mai moale, te rog; n-ai auzit că are ceva cu care să te vindecăm de fumat?!

— Cine? El să mă vindece pe mine? S-o fi crezînd vreun Hipocrat, vreun Messing! Să nu cumva să te duci la șarlatan!

— Ba, vezi să nu! Ce, vrei să ne reclame vecinii că nu mai pot să se odihnească noaptea din cauza lătrăturilor tale? Ai uitat că bătrînica de vizavi ne pune de două luni la ușa oase și mîncare stricată, a turuit dînsa fără să răsufle.

Și, după-amiază, bineînțeles că s-a dus glonț la șarlatanul care o poftise. Spre seară, cînd s-a întors acasă, avea în ochi strălucirea biruinței.

— Sașenka! și mi-a fluturat pe la nas o trîstă în care zornăia ceva galben. Sîntem salvați!

— Ce-i asta? am întrebat-o bănuitor.

— Ceva care o să te vindece de patima tutunului.

— Asta-mi mai lipsea, m-am bosumflat eu.

Dar probabil că n-o cunoașteți pe soră-mea, încît trebuie să vă spun că nu-i de glumă cu ea.

A doua zi am plecat dar la fabrică cu trîstă în mîna, iar în buzunarul de la piept cu o hîrtiuță în care era notat modul de administrare a medicamentului.

Trebuia să desfac trîstă de 467 ori pe zi și să înghit granulele, care păreau niște microbi galbeni umflați de îngîmfare. M-am felicitat că-mi cumpărasem un ceas cu secundar.

Prima bobită am înghițit-o în tramvai, pe a doua cînd mi-am agățat paltonul în cuier.

După două săptămîni, ceasul era de prisos, căci devenisem un adevărat expert în aprecierea timpului, în desfacerea ultrarapidă a trîstă cu mîna dreaptă. În timp ce cu stînga zvirleam, la mare fix, pilula direct în gură. Ca să nu-mi schimb însă total felul de viață de pînă atunci, care devenise pentru mine a doua natură. În fiecare zi, în

pauza pentru fumat, ieșeam pe culoar împreună cu colegii de birou. Ei fumau și eu înghițeam, dar nu în sec, ci pilule.

— Ia uitați-vă la el cum înghite, le-a făcut semn cu cotul tehnologul Mișa. Scotoceste în traistă, înghite și privește pe fereastră.

— Și eu am mai cunoscut pe cineva care, tot așa, înghițea mereu pastile cu ghiotura. Vroia să se lase de fumat, a povestit șeful nostru de secție, trăgînd cu sete fum dintr-o țigară. După un timp de, nu-l mai recunoșteai de galben și slab ce era. Atunci s-a lăsat de pastile și a început să mîncece caramelle, dar s-a gâlbejit și mai și; ca să scape cu viață a început să ronțăie semințe. Dar degeaba. Pînă la urmă soția n-a mai răbdat și, într-o zi, a izbucnit:

— Mai bine te-ai apuca din nou să fumezi, cum fac toți bărbații! Nu vezi că ai ajuns o umbră!

De cîte ori aveau ocazia, colegii îmi povesteau numai astfel de întîmplări. Iar eu, în timp ce-i ascultam, înghițeam grăbit ca un curcan și mă gîndeam că mai erau șaptesprezece secunde pînă la pastila următoare.

După două luni traista s-a golit. Vreo două zile, în virtutea inerției, am mai cotrobăit cu degetele prin traista goală, le-am dus la gură și apoi gata. Am scăpat de lătrături, așa încît dimineața, în tot etajul domnea o liniște ca de mormînt.

Într-o zi, am întrebat-o, așa într-o doară, pe Sofia:

— Ascultă tu, cum se cheamă medicamentul pe care mi l-ai dat?

— Care medicament?

— Ei, acela contra fumatului. Ce,

— Nu vă supărați, v-a căzut o cărămidă

Desen de V. Mileiko

n-ai observat că de cîteva luni nu mai tușesc?

Dar dînsa a izbucnit într-un rîs prostesc:

— Păi, nici „cu-cu-ri-gu“ nu cîntă, deși te-ai „tratată“ două luni cu boabe de grîu.

Rimma Kovalenko

Din principiu...

După ce am absolvit institutul, am fost repartizat împreună cu Tolea Kazanțev la o întreprindere. Atîta doar că el a fost repartizat în secția a 12-a.

Într-o zi, ne-am întîlnit pe coridor.

— Ce-ai zice de-un pariu? m-a provocat el. De cîte ori o să ne întrebe cineva ceva, în loc de răspuns să-i repetăm întrebarea. Cine greșește întîi e bun de cinste. Dă de băut o sticlă cu coniac. Vrei? Dar cinstit.

Am primit și, tocmai mă întorsesem în birou, cînd a zbrîniit telefonul.

— Vă rog, cu tovarășul Tkaciuk! a cerut cineva în receptor.

— Vă rog, cu tovarășul Tkaciuk! am repetat și eu și am pus receptorul în furcă.

Căci Tkaciuk eram eu.

Ceva mai firziu secretara m-a anunțat:

— Tkaciuk, te cheamă șeful!

— Tkaciuk, te cheamă șeful! am repetat vorbele ei și m-am aplecat mai tare peste hîrțile de pe birou.

Mirat, Spișin a venit la mine.

— N-auzi? Ce-i cu tine?

— N-auzi? Ce-i cu tine? I-am chestionat la rîndul meu.

— E vorba de un pariu?

— E vorba de un pariu?

Drept care Spișin s-a lăsat păgubaș și a tras concluzia:

— Precis că-i un pariu.

— Păi, ce altceva, a convenit și inginerul-șef Sîpniak. Am fost și martor la încheierea pariului. Pe o sticlă cu coniac. De cea mai bună calitate.

— Oh! au exclamat colegii din birou. Dar tocmai atunci s-a ivit în ușa șeful.

— Tkaciuk, de ce n-ai venit? Doar te-am anunțat că-i ceva urgent.

— Tkaciuk, de ce n-ai venit? Doar te-am anunțat că-i ceva urgent, l-am imitat eu fără să clipeșc.

— Ce înseamnă asta? Îți arde de glume? s-a enervat el.

— Ce înseamnă asta? Îți arde de glume? m-am răstit și eu la el.

— Te anunț că ai să fii sancționat! Punct!

— Te anunț că ai să fii sancționat! Punct! I-am rețezat-o și eu.

În urma lui ușa s-a trîntit cu zgomot.

— Bravo! Se ține tare, au ris colegii mei.

Cînd am ajuns acasă, soția a vrut să știe:

— Cinezi?

— Cinezi? I-am întors eu întrebarea.

— Pe unde te-ai cinstit?

— Pe unde te-ai cinstit? I-am ris eu în nas.

— Atunci mîncă răbdări prăjite!

— Atunci mîncă răbdări prăjite!

Și am rămas nemîncat.

„Asta nu din cauza coniacului, mi-am zis în gînd, ci așa din principiu. Cu toate că și coniacul...“

— Tati, dă drumul la televizor, m-a rugat băiețelul meu.

— Tati, dă drumul la televizor, l-am repetat ca un ecou.

— Hopa! Asta-i interesant! Pe cît timp ai făcut pariu. La noi în clasă un pariu la fel a durat două luni.

Te pomeniești, m-am îngrozit, că n-am să mai cinez timp de două luni.

Am smuls receptorul și am format orbește numărul lui Tolea:

• umor •

Ur umor umor ur

r umor umor umor

umor umor umor umor

ior umor umor umor ur

umor umor umor umor

nor umor umor umor um

r umor umor umor umor

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

mor umor umor umor um

Andrei Kuceav